

ח'וּת
כְּבָשׂ

דבר המערכת

לפני כשנה, כשהתחלנו לגלגל את הרעיון להוציא גילוון בנושא בעלי חיים, הופיעו פתאום המוני פרפרים ופហפיים בכל החבי הארץ, והבקשה הראשונה שלנו מן הקוראים הייתה לשלוח לנו תמונות שלהם ("ኒምפיה החורשף" שמו של הפרפר זהה, הסתרבר).

הקשה הגדול ביותר שלנו, מערכת המגן, הוא תמיד להשיג חומר. הפעם, לשמחתנו, העינות שלכם הייתה נפלאה, והتوزאות לפניכם: גילוון שכלו עסק ב庆幸ם יוסוף, יעל הבר-שוען.

3 צפוי, פודלים, כלבים פירנאי, דוג דה בורדו, דוברמן, ועוד ועוד. והסיפורים רבים ומגוונים.

גם סופים מתקבלים מקום של כבוד בגילוון זה. תוכלו לקרוא על סופים בחווה שנעודה רק להנאת הסופים והבעליים, על טילוף טבוי לסופים (מה זה בכלל?) ועל סופת מירוץים. מוזכרים בכתבות גם בעלי ננף למיניהם ששוטטו בחצרות: תרגנוליםIFIי קרבות שהעירו את השכנים בוקר, תרגנול שליווה את הילד בבית הספר וקאק שאימץ חבר.

יש סיפורים מצחיקים וסיפורים עצובים. מוזכרים חמוץ נשכן, קופה שובבה, נחש צפע, איגוננה, תוכים, כבשים, כלבים שנשכו גנבים, רופא ילדים שרוצה להיות טרינר, וטרינר שרוצה להיות רופא, ועוד ...

הסתבר, שהנושא 'בעלי חיים' הוא הרבה יותר עמוק ורחב מכלבים וחתולים שנאנפו מהרחוב או מאגדות צער בעלי חיים. הדבר העיקרי שעולה מutow כתבות הוא הקשר האישי מאד בין בעלי החיים לבין עצמם. אנשים מתארים בתים מלאי בעלי חיים, אהבה הדידית ללא סיג בין בעלי החיים שלהם, נאמנות, בעלי חיים שהם חלק בלתי נפרד מהמשפחה, גם פרידות כואבות. אנשים מתפעלים גם אהבה, נאמנות, קנהה ואףilo אבל.

הודות להיענות הרבה שלכם, אנחנו מציגות לכם גילוון גדול ומגוון מאד. זה המקום להודות לכל מי שכתב, התראיין, או שלח תמונות. זה גם המקום להתנצל לפני אלה שלחו תמונות, שלא מופיעות כאן (בגלל קושי טכני).

לקראת סגירת הגילוון הופיעו ברחבי הארץ טרמייטים מעופפים והמוני פרפרים קטנטנים, ואנחנו סוגרות מועלג ונძכרות שוב בפרפרים...
מאחלת לכם קריאה מרתתקת.

המערכת

המערכת

ראיות, כתיבה ועריכה:

רותי טלמור, אורה ריס, נורית שער,

איילת יוסוף, יעל הבר-שוען.

עיצוב וצלום: יעל הבר-שוען

צילום: יוסי בועז

כתבות

3 דבר המערכת

4 אהבה - זה כל הסיפור / ד"ר סיני דברת

8 לפנק, לפנק... סופים / נורית שטרנברג

10 טילוף וליטוף / הילה וייסברג

12 אהבה מהבטן / עליזה ולטר

14 גן עדן לחיות / ד"ר מיכאל שטרנברג ז"ל

16 אנחנו צפרים / יוסי ואורה בועז

18 סייפו של תרגנול / יואב שער

19 הזקן והעורבים / פנחס קורן

20 Its a F...ing Zoo / הילה וייסברג

22 אקי של דני / דליה שטרנברג

24 משפחת הסאלוקים שלי / סימה גלם

25 שפט הליטוף / פנחס קורן

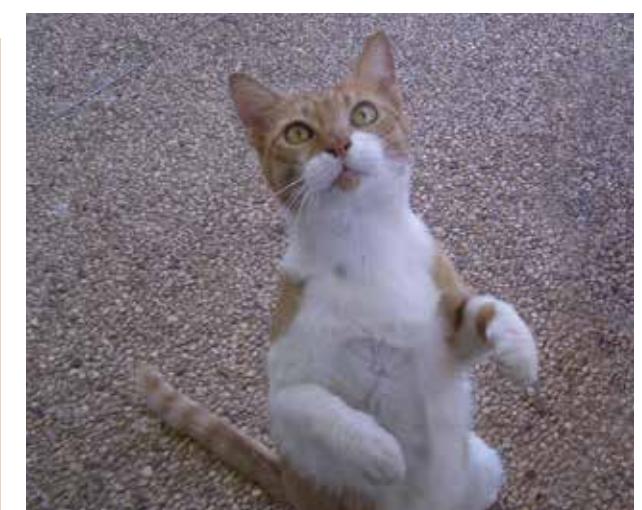
26 זהירות! כלב נושא! / כוכי בריט

26 נחשים, תנשמות ועוד / בילי סטטמפל

28 פודלים וצופיות / דורית תבור

31 הגדר הוירטואלית של רינבו / איילת יוסוף

32 גן החיות של משפחת סגל / גידי סגל

35 סופים, נחשים ועוד / בני עירוי

36 הנוסף המתמיד / יעל הבר-שוען

38 צ'יפ שבה הביתה / אורית שחם

39 מה אוכל התרגנול / נירה שטרן

40 לקט תמונות של חיים שדה ורבורג

42 ילדים יוצרים חיים / ליאת בריגל-שגיא

אהבה - זה כל הסיפור

סיפור: ד"ר סיני דברת, ראיינו וערכו: אורה ריס ורותי טלמור

מקום נעים ומשמעותי, אשר ישירה אוירה נעימה ומילאה גם לבעלים המודאגים.

הקליניקה, שהיא בעצם בית חולים קטן, כוללת: חדר קבלת, שני חדרי בדיקה, חדר טיפולים, חדר ניתוח, חדר הדמיה וחדר אשפוז. המרפאה מצויה באძעתי טיפול ואיבחון כמו: מעבדות לבדיקותدم, שתן, צואה, בדיקות מיקרוסקופיות, א.ק.ג., מצלמת רנטגן דיגיטלי ממוחשב, אנדוסקופיה/סיב אופטי, טיפול בחמצן, מכונת הנשמה, וכיוד נוסף שהבאתי אליו מארה"ב. כל אלו אפשרים לנו לחת מענה מיידי בעת הצורך, ללא תלות במקורות חיצוניים."

איזה חלק מעבודתך אתה אוהב במיוחד?

"אני מאמין ברפואה מנועת. לצערי, במקרים רבים, הבעלים מזהים בעיה בשלב מאוחר. ככל שהמחלה מבוססת יותר, כך קשה יותר למגר אותה. אני משקיע זמן רב בהנחיית הבעלים בנושאים חיסונים ובධוי חירוגט בשלבים ראשוניים. בעלי חיים, כמו ילדים קטנים, אינם מסוגלים לדוח על מחילות ועל בעיות שהם חווים."

לכן, אצלי, כל ביקור במרפאה נקבע מראש לארבע שעות לפחות. במהלך זמן הפגישה אני רוצה לשמוע מה הבעיה, לתשאל ולברר פרטיים נוספים, לבצע בדיקה דיאגנositית מלאה ולקבל החלטה מה לעשות, להעניק טיפול ולעדכן את הבעלים בנסיבות התופעות לוואי העשויות להתעורר. גם 15 דקות לעתים אין מפסיקות לכל אלה. (לצערי, אנחנו, בקופת החולים, זוכים לחמש דקוטן לכל הייתר בחדר הרופא במקרה הטוב. כל רופא שיענה בכנות, יuid שאון אפשרות להעניק רפואה הולמת בחמש דקוטן)."

שם פגש את לינדה, אישתך?

"את לינדה הכרתינו בהודו, בטoil אחורי הצבא. בהמשך, חיינו זמן מה בארץ ואז נסענו לארה"ב, שם המשכנו ללמידה ואחר כך גם לעסוק, כל אחד בתחום שלו. לינדה - דוקטור בפיזיולוגיה לב-ריאות (מחקר ושיקום), ואני - כוותרינר לחיות מחמד והmesh התמחות חילקית בפירות סופות (השתלת עוברים והפריה מלאכותית). בעבר עשר שנים, בשנת 1999, חזרנו ארצה ובאו לשדה ורבורג עם ילדינו יניב וירדן.

זה היה אחד הצעדים הטוביים והمبורכים שעשינו בחוינו. במושב אמי מרגיש כבתו משפהacha אחת גדולה. כמו שנוהג במשפחות טובות, פונים אליו לפעםים בנסיבות כמו 'בוא עמוק מבט...', אם מדובר בנחש דרוו, בחתול פגוע או בעזה מיניקה עם גודש בעטינים... בוטרינריה, כיום, יש התמחויות שונות, בדומה לרפואה ההומניטית. לימודיים בארה"ב התמקדי מיפוי, עיקרי הידע שלי הוא בתחוםים אלה ופחות בתחוםי רפואה אחרים, כגון חיות אקווטיות, צוחלים, ציפורים או מכרסמים..."

בשדה ורבורג היכרתי אנשים מיוחדים מאוד שמתחרבים להילאה נפלאה ויוצאה דופן, ילדים עד מבוגרים... בעודנו מדברים, אני נזכר בתושבים ותיקום שכבר אינם איתנו, ומתגעגע"

בתשובה לשאלותינו, סיני מספר שיש לו קליניקה ותיקה בכפר סבא ("Dr. S"), שפעלה במשך 2000. "בצורת שני רופאים ושלוש אסיסטנטיות. המרפאה פועלת משמנונה בבוקר עד שמוניה בערב וזמןה לקריאות חירום גם מעבר לשעות הקבלה. במקרים בהם יש צורך בטיפול נמרץ ובטיפולים במהלך הלילה, ובמקרים מסוימים מסקני חיים, אנו מפנים לרפאת חירום, שם נמצא צוות ער במהלך הלילה שמנטר בעלי חיים במצבים חמורים ומטיפול בהם".

המרפאה עוסקת בכל תחומי הרפואה של חיות מחמד - החל מרפואה מנועת, דרך כירורגיה ואורטופדיה ועד לרפואת מומחים".

סיני מוסיף: "היא לי חשובה להפוך את הקליניקה ל'בית החולים' קון אשר מחד גיסא יכול בתוכו את כל הנדרש על מנת שהפציניטים יקבלו את הטיפול הטוב ביותר, ומайдך גיסא יהיה באוניברסיטת CSU שבקליפורניה ארה"ב".

בדיקה בклиника

שלומד מי שגדל בעל חיים הוא התמודדות עם פרידה. פרידה מבעל חיים שאיתו גדلت אותו גידלת היא חוויה קשה, מעצבת ומעצבה, במיוחד לילדים. גם זה חלק מהחימם".

מתי החלטת להיות טרינר?

"בגיל צעיר מאוד. גדלתי בקיבוץ קריית ענבים ותמיד היו סביבי בעלי חיים. כנער, עבדתי ברתף ובאורווה. כתלמיד, במקום להשיקע לימודי העדפת לבלות שעות בסביבת בעלי חיים ולטפל בהם: בשגרת הימים האכלתי את הפרות וחלבתי אותן, במהלך ביקורי הוטרינר בקיבוץ, ליויתי אותן וסייעתי לו, ובטילים רכבי עלי גב סופים".

בצבא, במהלך קורס חובשים קרבאים, הבנתי שכשהחומר הלימודי מעוני אותי, אני מסוגל ללמידה ואףלו להנות. (בהמשך החים, אובייחתני כבעל הפרעת קשב, שהסבירה את יכולת הלמידה הסקטיבית שלי כנער).

כך, בתוספת פיתוח מיומנויות למידה באופן עצמאי, סיימתי בהצטיינות את לימודי לתואר דוקטור לרפואה וטרינרית באוניברסיטת CSU שבקליפורניה ארה"ב".

משני צדי דלת הכניסה לביתה של משפחת דברת, אנו מבחינות ב'מיטות-כלב' גדולות. "אלו של הכלבה שלנו, טייסי", אומר הווטרינר, ד"ר סיני דברת, "שמאושפצת עכשו בклиיניקה שלי בכפר סבא. במשפחה שלנו, כמו אצל רוב המשפחות, כולנו מחוברים לחיות המחמד, שהופכת להיות חלק אינטגרלי ובלתי נפרד מהמשפחה".

לקראת הדפסת הגילון התעדכנו אצל סיני: "טייסי חלהימה, חזרה הביתה ומצבה טוב מתקיד".

אנחנו מבקשות מסיני להסביר את החשיבות של בעלי חיים למשפחה.

סיני: "אצל אנשים בכלל ואצל ילדים בפרט, החיים עם בעל חיים והטיפול בו מלמדים אהבה, חמלה, התחשבות, אחריות וראית האחר. זה הлик חינוכי חשוב לילדים ולהורים כאחד. בעלי חיים הם עוד מקום להשקה ורגשיות מתוגמלת, כי האהבה שלהם אינה תלולה בדבר. כשאני מגע הביתה עיריף מיום עבודה, בני הבית כבר עייפים, אולי אפילו ישנים. הכלבה שלי היא הראשונה שמקדמת את פני בשמחה ובכישוכן זנב".

לצערנו, עקב תוחלת החיים הקצרה משלנו, דבר חשוב נוסף

צדוק יקר. כולם רדפנו אחריה. נאלצנו לסגור את המרפאה ואני נשרתי ונשכתי תוך כדי מרדף, (אסור לוטרינר להישרט או להינשך. וטרינר חייב לשמר על בריאותו בסביבת בעלי החיים). בסופו של דבר קראנו ללוד כחולים מיקצועיים שלcad את החתולה הפרועה והחדיר אותה לכלובה בשלום.

במקרה אחר, אישה הביאה למרפאה חתולה לחיסון, אך לא הסכימה להעביר אותה לידי האסיסטנטית, למרות שידולי. תוך כדי הזורקה, האישה ננסכה במפרק בסיס האגדול. המפרק הزادם והתנפח והאישה אושפזה בבית החולים למשך חמישה ימים לקבלת אנטיביוטיקה בעיריו לווריד. הפה של בעלי החיים שורץ חידקים לא סימפטים. בניגוד לתפיסה הרווחת, שבבעלי חיים רפואיים את פצעיהם באמצעות ליקוקים, אין לאפשר להם ללקק את פצעיהם, כיוון שלמעשה הם מזוהמים את הפצעים בחידקים אורליים, שעולמים להיות מסוכנים להם. גם בני אדם אמורים להשמר מליקוק של בעלי חיים בركמות חשותות. החשש העיקרי בפצעי נשיכה של בעלי חיים אינו הפצעה עצמה, אלא הדיזומ החמור שעולם להיגרם. טיפולתי אטמול בכל שננשך עמוקות ע"י כלב אחר. הבעה שלו לא הייתה הפצע, אלא הדיזומ.

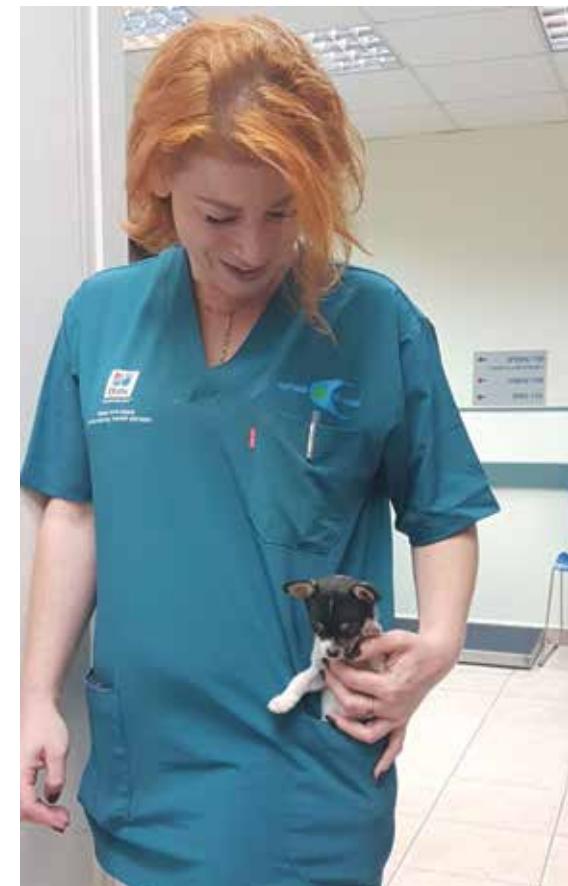
ביקשנו מסינו לסייע את הריאיון במשפט קצר. וכך סיים סינוי:

"אהבה – זה כל הסיפור".

הם נמצאים בטבע ממש, ברמת סיכון מינימלית ולא חשיפה לחידקים מסוכנים. (ילדים העוברים כימותרפיה והקרנות יש מערכת חיסונית לקייה, והחשיפה לחידקים מסוכנים עשויה להיות מסוכנת עבורם).

תקמידי היה לנטר את בריאותם של בעלי החיים בפינת החוי, על מנת להבטיח את בריאות הילדים. היה מרגש מאוד לראות את היחסים הנרתקים ביניהם ואת האושר על פני הילדים. גם ילדים שהיו מרותקים למשה ולא יכולו להגיע לפינת החוי, נהנו ממנה.

במחלקה האונקולוגית האישפוזית עמד לרשותם ג'ויסטייק מחובר למכשיר, שאיפשר להם 'לשוט' מרוחק בפינת החוי, או להתמקד בחיה מסוימת ולראותה על גבי המסך.

ספר בקשה על משה חריג שקרה לך במרפאה.

"חתולים יכולים להיות מסוכנים מאוד ובלתי נשלטים. תמיד יש חד מהם יצאו משליטה, ישתוללו, עשויו שמות במרפאה וישחיתו מכשירים יקרים. לפחות מספר שבועות, חמקה מידיינו חתולה שפתחנו את הכלוב שבו הובאה אלינו. מרוב בהלה, החתולה השתוללה והתרוצצה בילולות בחדר הבדיקה תוך שהוא הופכת חפצים, קופצת ותולשת תמנונות מהקיימות ומשחיתה חיISON נסוכה, לגעת וללטוף בעלי חיים, תוך שהם חשים כאלו

מה עמדתך בשאלת המתנה חסד?

"מדובר בנושא אמביוולנטי מבחינתי. אני עושה כל מאכז לרפוא, אם יש אפשרות כזו. במקרים בהם אין דרך לרפא, במקרה חסובי רפואי, עםDATA האפשרות לעשות חסד עם בעל חיים ולמנוע אומללות מיותרת. מצד אחד, זו זכות גדולה למנוע סבל מבני החיים. אבל, מצד שני, מדובר בהחלה מאד מורכבת, כאובה, וטעונה רגשית. עברו הבעלים, עברו הרופא וכמוון עברו בעל החיים עצמו.

כשמשפחה מבัดת בעל חיים יקר, החיים מתחלקים לשניים: לפני ואחריו, ועלינו מוטלת האחריות הכבידה והמעורבות הכלכלית בחיבת ההיסטוריה המשפחתית הזאת, של לפני – ואחריו".

בסדר יומו העמוס ובין שעות העבודה המאוחרות והלא שינגרתיות שלו, מוצא סינוי זמן ומשאבים גם לתרומה לקהילה. עינוי בורקות כאשר הוא מדבר על פרויקטים מיוחדים שבהם הואלקח חלק ללא תשלום כספי, אבל עם הרבה תגמול ריגשי. הוא מדגיש את החשיבות של הימצאות בעלי חיים במוסדות חינוך וטיפול, החל מבתי סוהר, דרך פנימיות של חסות הנער, מוסדות לנוער בסיכון ועד מוסדות לעבריים צעירים. סינוי יוזם לайлוף כלבים במוסד לעבריים צעירים וראה בו עינוי את ההשפעה החיוותית על התהילה השיקומי של הנערים.

"בכלל", אומר סינוי, "אני רואה חשיבות רבה בהמצאות של בעלי חיים בכל מסגרת חינוכית שהיא, בכל סוגי קשת החינוך, החל בגין ילדים, דרך מכינות קדם צבאיות (אתמול ביקר אצל במרפאה האשץ', הכלב של מכינות מגדרו' לזכרם של ברק ועמי איטקיים ז"ל), וכלה בבתי אבות, לרוחות הדירים וכאמצעי לפעילויות משותפת עם הנכים שבאים לביקור.

בעלי החיים מרגיעים אנשים ומרקיכים אותם, נותנים להם תחושות של קשר ושל אהבה, וגם משמעות לחייהם".

בהתרגשות ניכרת מספר סינוי על חלקו, במשך שנים, בתחום הבתנדבות, בהקמה ובניהול של פינת החוי המיוחדת בא'ורונית', חלק מהמערך האונקולוגי לילדים חוליל סרטן, בית חולים לילדים 'שנידר':

"...פינת חי נפלאה, המכילה סביבה טבעיות באופן מושלם, באמצעות איזואלים או קאלאים ובה יכולם לשחות ילדים עם רמת חיים נסוכה, לגעת וללטוף בעלי חיים, תוך שהם חשים כאלו

יש אמורים שבבעלי החיים דומים לבעליהם, אתה מסכים?

"לא ספק בעלי החיים מייצגים אותנו הבעלים. לעיתים קרובות, התנהגותם של בעלי החיים משקפת את רמת האנרגיה ובבית ובסביבה בה הם חיים, אם היא רגועה ושקטה או סוערת ואנרגטית".

סינוי

"המוטו שאימצתי הוא:

– טיפול באנשים helping people and their pets וחיות המחמד שלהם. חלק גדול מהטיפול שלהם נובע מהעזרה הבו-זמןית לבעלי החיים עצם ולבעליהם"

מה דעתך לגבי עיקור וסירוס כלבים וחתולים?

"היום ידוע שעיקור בעלי חיים מונע תחלואה. סטטיסטית, אחת מתוך שבע (!) כלבות לא מעוררות תחליה בסרטן העטן (סרטן דומה לסרטן השד בנשים). מעבר לכך, תחלואה נפוצה (סרטן דומה לסרטן השד בנשים). מוגדר לערך, תחלואה נפוצה מוסכמת מאוד, שגמאותה אפשר למנוע באמצעות עיקור. ושננים עוד אספקטים רבים, שמעודדים על חשיבות העיקור. אחד מהם, שחשוב במיוחד, הוא מניעת הריווות לא רצויים, המובילים לכך שగורים מהריווות שכאה חולים ומתים תוך יסורים מיותרים. ניתן למנוע זאת באמצעות עיקור".

לפנק, לפנק, לפנק ... סוסים

פסלים מרהיבים

עופר והסוסה

התרטמו: נורית שטרנברג ונכדתה מיקה רום

סוס פוני

הכניסה לחווה

איןild או מבוגר בשדה ורבורג שאינו מכיר את חווות הסוסים של בני עיריו ואת "אייפונה", שתי חווות ששםן יצא למרחוק. אך האם ידעתם שאצלנו בכפר, מאחורי גדר עץ, נחבתת פינת חמץ מאין כמווה? גן עדן לסוסים, ואולי נכון יותר - ספא משוכל להולכי על ארבע אצבעים...

סיחסון יומא

בין עשרות עצי פרי ווני המציגים על שטח רחב, יש שבילים, פינות ישיבה חינניות ופסלים אומנותיים וכמה חוות ביתים. ביניהם נמצאים אורות ומבנים ייעודיים מתחזקים היבב, שמטרתם הבעלודית היא השבחת התנאים עבורי חברי הנאמנים של עופר.

לפני כ-20 שנה החל תחביב הסוסים אצל עופר לוטיג. החלום שנולד אż התגבש והתגשם.

מאז ומתמיד הוא טיפח בעלי חיים. הוותיקים שבינו וدائית זוכרים את גן התוכים שהוא בחררו עוד בהיותו נער. בשנים האחרונות, הקים עופר אורות ורכש סוסים וידע רחב על גידולם. לצד עבודתו בגין וביפוי פניו הכהר, מקדיש עופר את זמנו, את מרצונו, את אהבתו לבעלי חיים ואת יוזמותו לחווה המופלאה שבמשקו. עיניו ברקחות כשהוא מספר על החיים או מלטף אותן, והן מшибות לו אהבה ונאמנות.

בחווה סופה בהרין, סייח קל רגליים, זוג סוסים גמדים ועוד. החווה אינה משמשת ללימוד רכיבה או לטיפול בני אדם. עופר הדיקון והקפדן מגדל את בעלי החיים בתנאים שלא היו מביאים את הטובות שבאורות, להנאתו.

פינה מיוחדת מוקדשת לרחצת הסוסים - ממש ספא משוכל. הסוסים עומדים בהנאה אין קץ ובסבלנות. התזאהה - פרווה נקייה וمبرיקה, ושערות הרעמה והזנב מסורקות לתפארת.

צ'יף, צילום: הילה וייסברג

החיים הם מעגלים שחוורים על עצם תמיד, בגדים שונים ובקצב אחר, אבל עדין מעגלים.

ראיתי את ההורוס בוגן, את הנוקשות ברגליים. דמיינתי איך ארגש אם איאלץ לлечט כל הזמן בתוך נעלים נוקשות, בלי יכולת תנועה של כף הרגל. אני, שרוב הזמן הולכת יפה, שכל היום מפעילה את כפות הרגליים שלי, מרחיבה אותן, פורשת אותן, מכוכצת אותן, זזה. התכווצתי בתוכי, כשהבנתי מה החיים היפות והנבונות האלו חווות כל יום וכמה זה לא הוגן לפרזל את פרסתותיה. החלטתי להוריד את הפרסתות! ברגע שירדו הפרסתות, יכולתי לשמעו אනחת רוחה. עמדנו מולו שני יצורים חדשים ומקסימים. זה היה מרגש מאד מאד. וכך נגמר המעגל: שיטת הג'ירוטונייק, שאליה הגיעתי בגל הסוסים, והתובנות שלי כתוצאה מתרגולה, הובילו אותי בחזרה לעולם הסוסים. הרגשת, שוף סוף, אחרי כל כך הרבה מתרנות לחיות שקיבלתני מהסוסים, אני מחרירה להם ממשו.

עדן, צ'יף, צילום: עמוס טלמור

בחלקו ללמד את השיטה הганונית זו. לפני כעשר שנים, לאחר שחזרנו מקליפורניה, הגשמי את החלום של הלידה בת העשר ורכשתי את צ'יף – סוס אפלוסה (גזע של סוסים מנוקדים), ומazel גם דבר ב'היכני' בילבי (לא מכחישה, יש משהו...). לפני ארבע שנים, הצטרפה הסוסה עדן כשותפה לאורווה, וכיוון החמוד הזה מבלה את

רוב ימי במרעה במעט הפקאים שלנו. לאחר כמה שנים כבעל סוסים, נתקلتني בקשיש בריאותיים חזורים ונשנים בבעלות החיים המופלאים האלה. מבעית צליה עד בעיות קשות במערכת העיכול. המליצה להוריד להם את הפרשות חרזה ועלתה, ותמיד הסתכלתי על זה מהצד במעט כמו כל התනשאות, בעצם. פתאום נפל לי האסימון, וודאי בעקבות משפט של איש מקצוע, שהכריז שהסוסים הם חיים מוקלקלות וכל הזמן חולות". הרגשתי חרדה נוראית. מה? יש לי שתי חיים מוקלקלות? כמובן, מעכשי אני צריכה לחושש כל הזמן לבריאותן? לעקוב אחר כל תנועה חרודה? כל רבייצה ממושכת מדי?

השלתי מעט מקריאה והבנת, שבטבע, סוסים לא מוקלקלים בכלל, והבדל הוא שבטעם הם יחפים, ולא מפורזרים. יש עוד כמה הבדלים, למשל, בטבע לא עליהם להם על הגב, אבל גם לזה יש פתרון של נעלים מיוחדים לרכיבה. התחלתי להתבונן בסוסים באופן שונה וראיתי איך הם הולכים על הברזלים שלהם, איך הם חושבים על כל צעד.

עדן, צילום: הילה וייסברג

די בהפתעה:

דרך הצטלהה לראשונה עם עולם הסוסים בגל עשר, אצל רוזי ועודד לוי, הורייה של חברתי הגר (לימים - ניצן), עם הסוסה ליז'. מאותו רגע, נדבקתי ב'חידק הסוסים'. חזרתי הביתה וביקשתי סוס לבת מצואה.

לא קיבלתי, אבל לא שכחתי. עברו להן כעשרה שנה והגעתי לבני עיר עם הבן שלי, מתוך מחשבה שעבודה עם סוסים תועיל לו, אך בני טען, ובצדק, שהבן עדין צער מדי. לפני שהלכנו משם, שאלתי אתبني, כבדרך אגב, אם הוא מלמד רכיבה גם מבוגרים. כשענה לי "בזודאי", לא היה לי ספק וקבעתי לעצמי שיעור.

מאז אני עם הסוסים. כשהחתי עם משפחתי בקליפורניה, ביליתי שעות רבות ברכיבה על סוסים, בסוגנות שונות. יומם אחד, נפלתי עם הסוס והפניתי לטיפולים בשיטת ג'ירוטונייק, ואדי גיליתי עולם קופלא ומלא תוכן, שהפרק לחלק בלתי נפרד מהחי. עולם זה עוזר לי בכל יום למדוד את יכולותי ולבטא אותו בצורה נהדרת, ואני אסירת תודה יום יום על הזכות שנפלה

סילוף וליטוף

מאת הילה וייסברג

"מעגלים". אמרה לי מישוי חכמה, "החיים הם מעגלים שחורים על עצם תמיד. בגדים שונים ובקצב שונה, אבל עדין מעגלים". לאחרונה, נוכחותי בסגירת מעגל אישי שלו: לפני שנים, הגשמי חלום של רכיבה על סוסים. במקביל לרכיבה, התחלתי להתאמן בשיטת הפילאטיס ושםתי לב לכך, שהחיבור לתנועה ולגוף באמצעות תרגול פילאטיס עוזר לו, מאוד ברכיבה על הסוסים. لكن, המשכתי לתרגל פילאטיס, וכיון שאהבתי זאת מאוד, החלטתי להמשיך ולהעמיק: למדתי להדריך פילאטיס והתחלתי לעסוק בכך. בהמשך דרכי, חוותתי נפילה קשה עם סוס ונפצעתי, ומשום כך הגעתו לעולם הג'ירוטונייק, שבתווך, הביא אותי לטילוף טבעי לסוסים. אז מה זה טילוף טבעי? איך הוא קשור אליו? האמת היא, שהנוסה של סוסים לא מפורדים, כמובן, סוסים ייחפים' ומונופלים בשיטת טילוף טבעי (צורת הפרסה בטבע), הגיע אליו

אהבה מהבטן

סיפרה: עליזה ולטר, רשמה וערכה: רותי טלמור
אני יושבת עם עליזה ולטר בסלון המוחדר בבית שלה ושל דני. הקירות מלאים בציורים מעשה ידיה. ברבים מהם הנושא הוא סוסים, כלבים וחתולים. "את רוב תמונות הסוסים שציירתי נתתי לבייתי הילא", אומרת עליזה.

אני ממשיכה להתבונן סביבה ומבחןיה ביצירות נוספות של עליזה, מעיתת נייר. הרוב המכريع של היצירות, ניחסתם? - בעלי חיים, מבוגנים: פיל מרשים, קופודים חמודים ו- איך לא? - כלבים וחתולים.

עובדת עיסת נייר של עליזה ולטר

עליזה מספרת: "האהבה שלי לבעלי חיים היא תורשתית. קיבלתי אותה עוד כשהייתי בגוףו. אז גם הבנתי את הטענה של אנשי יום בחיי ללא חיים מוחמד. הורי אהבו מאוד בעלי חיים. אבא היה מחובר בעיקר לפסים, גם מהצד המקצועני שלו כאגרונום. מאימא יש לי כנראה את הרשות המוחדר לבני. כשאני רואה בעל חיים, שהוא נמס בתוכו. אני נمسה כמו חמאה על מחבת. אני נפתחת כל כך לבן החים, בעיקר אם זה כלב או חתול.

**בניגוד לאימה, למדתי לא להיות משועבדת לחיות.
זה לך לי שנים רבות. אימה הייתה משועבדת ממש לשיגענות של החיים שלה.**

אם חתול החליט לצאת מהבית מדתת מסויימת ולהזoor מחלון

אחר, אימא הייתה פותחת את הדלת ואחר כך את החלון, הכלול לפי רצון החתול. אם החתול החליט שהוא אוכל רק דגים מהכנתה, קנו לו בשוק דגים מהכנתה. המצב הזה נראה לי טבעי, אך גודלי וכך המשכתה.

שחתחתני עם דני, הענטה לבית החדש עם שני חתולים, פלוסי ולולו, שהחליטו לישון בינוינו. רק אז, אחרי ההערות של דני, עלתה بي לראשונה המחשבה, שאולי בני אדם קודמים לחיות. זו הייתה מחשבה חדשה לגמרי בשביoli.

במהלך השנים, אספתי עוד ועוד חיות. בשיא גידלנו חמישה כלבים, ארבעה חתולים ותוכי מדבר. הייתה תחרות ביןינו לבין החיות על מקום על הספה, מי תופס קודם. קשה היה לי לשים להם גבולות. ותרתוי על המקום שליהם, מי ברור וすべיעי מיד התאהבנו... סיפרנו לילדים וגם הם ינדלקו. חשנו מההמיהר הגבוה של התוכי ושל הכלוב ודחינו את הרכישה. טענו, שהכלב שלנו טורף את האוזניים שלהם, זה נראה לי מוזר. לא יתכן. הרוי הכלב שלנו גדל עם ארנבת ואף פעם לא נגע בה לרעה. קשה היה לי להאמין שבחתול או בכלב יש משהו רע, תכונות לא טובות. לא האמנתי, עד שראיתי במו עניין את כלבנו סוחב אוזן בצוואר.

לאט את החיים למדוי אוטו. קיבלנו כלב שלא הסתדר עם כלום ונאלצנו לקשור אותו. אז גם הבנתי את הטענה של אנשי הכפר, שיש להם זכות ללכת על המדרסה בעלי שכלבם ויקפו אוטם. היום אני מבינה, שההבסדר גמור של איזה גידל את הכלב שלו בבית או בחצר, אבל חיבטים לאפשר לאנשים להתהלך בחופשיות על המדרסה ללא פחד ולא 'מוקשים'...

היום יש לנו כלב אחד וששה חתולים שחווים מחוץ לבית. אני מאכילה אותם כל יום, ובכל זאת הם לא נותנים לי לטע

אותם, אלא נושפים עליו. בכלל לא איכפת לי. אני אוהבת אותם, מקבלת אותם כפי שהם ומכבדת את המרחב שלהם, אף על פי שהם באים בדרישות".

לביקשתי, עליזה מספרת על ליונרדו

ליונרדו על כתפה של רוזל פינטוט

התוכי שגידלה: "התוכי היה ממשו אחר. זה התחיל בנסעה של דני ושל לי ארמניה. ביקרנו חבר של דני, שהוא לו תוכי מדבר. מיד התאהבנו... סיפרנו לילדים וגם הם ינדלקו. חשנו באחת הנסיעות של דני הוא קיבל החזר כספי כלשהו ורונו בזער שהיה איתו, הזכיר לו שעכשיו יש לו כסף לנקות תוכי. הם חזרו עם תוכי מסוג 'ז'אקן', אפור עם זנב אדום בשם **ליונרדו**. ליונרדו פיתח מיד שנאה אל דני והעדפה אליו, אף על פי שדני הקדיש לו המון תשומת לב ולימד אותו לדבר. דני אמר לו: 'תגידי now you love me' וליונרדו חזר אחריו: 'תגידי now you love me'. אבל לי הוא אמר, שהוא מחהקה את הקול שלו: 'you love me'.

ליונרדו העדיף בלונדינים ובلونדיניות, ג'ינגיים וג'ינג'יות ואת רוזל פינטוט, השכנה. אי אפשר היה להתייחס אליו כל ציפור. הוא היה אישיות. הוא למד להשמיע את הקולות של הבית בזמן המתאים. בבוקר חיקה אותו וקרא "וילדים!", כשהוואזרת עבדה בבית, הוא השמיע צלילים של הזזה רהיטים, וכשצלצל הטלפון, הוא קרא "ליסין", בדיק כמוני. שדיירתי בטלפון הוא היה מדבר ג'יבריש בקולו קולות ומפריע לי!. היה קשה מאוד לנעוול אותו. בזמן החופשי הוא פתח כל מנעוול. היה מעקם את מבנה הכלוב מלמעלה כמו מגדל פיצה ויוצא מהצד. הוא התעופף באופן חופשי בבית. בכל פעם שעשה משהו לא טוב, היה הולך אחורינית ואומר 'פוי, ליונרדו!', או 'לא!!!' היה לנו אז כלב בשם פוי!!!' וזה היה מתוסכל לגמרי בגלו. לא פעם נחת ליונרדו

בתוך הפה של הכלב. הצוחחות שלו הביאו את הכלב כל כך שהוא לא עשה לו כלום. אלא פתח את הפה והתוכי צנחה על הרצפה רטוב כלו. ליונרדו אהב מאוד מאוד לכרסם גלעוני מנגו, קליפות אבטיח וקלחי תירס. הוא אכל גרעיני חמניה לא כלויים, אבל שפיכחנו גרעינים כלויים, היה לוקח לנו מהפה. בעיקרונו היה טבעי, אבל אהב מאוד גם גלידה. הוא גרם לנזקים קשים: כרסמ כל דבר, כולל חוטי חשמל, והרס טפחים. כמו אלף מסדרת הטלויזיה שהקרהנה בזמןנו.

מאז שליאונרדו כבר לא איתנו, קירות הבית התملאו בציורים ואני לא חשבתי לרגע להביא תוכי חדש, כי הוא בוודאי היה נוכח על כלום והורס אותם. כשהגע אלינו, לא ידענו שהתוכים האלה חיים מאה שנה. אצלנו, ליונרדו חיו מעל עשרים שנה, במקביל שbatisה שאוריש את הבית רק למי שיטדר אותו. הוא הצליח לצאת מן הבית שלוש פעמים. פעמיים 'קטפנו' אותו מائد העצים, אבל בפעם השלישי, לפני כ-18 שנה, הוא פשوط התעופף החוצה ולא חזר. רק נפתחה השאלה למי להוריש את הבית... ליונרדו לאפחד מחד מאחד ומהשם דבר, ולכן, לדעתינו לא שרד.

במהלך השנים נפרדתי מכל-כך הרבה חיים מוחמד. בעודתן למדתי לרפוא את כאב הפרידה. בכיתתי המכון, למרות שאמרו לי שעל חיים לא בוכים (ומי יודע, אולי בזכות הדמעות של עלי עלה מפלס היכינרת...). עם הזמן למדתי, אחרי כל פרידה כזו, לזכור את החווות הטובות שלנו יחד".

עליזה עם שולה ולואי

גן עדן לחיות

מאת ד"ר מיכאל שטרנברג ז"ל

ד"ר מיכאל שטרנברג ז"ל החיזיר את נשותו לבורא במהלך הרכנת הגילון הנוכחי. טרם פטירתו, הספיק להעניק לנו כתבה זו ולהוציא ספר בשם 'סיפורים חיים וחיות', המתאר בהרחבה את סיפור חייו ובעיקר את אהבותו לבעלי חיים.
יהי זכרו ברוך!

ויווה על עץ הפקאן

כשפנו אליו בבקשתה לקבל לידיו מוגן, סופת מירוצים מבוגרת בביותנו. כך גם חתולים, עזירך אלה האופניים, ערובים ושרגליה ניזוקו, הסכמתי מיד והפכתי דיר לאורווה. הסופה ג'יזל היה עמנוא כמה שנים ואף רכבתי עליה באירועים ובעדינות פרודדים, כיאה לשני גימלאים.

במשך שנים רבות שבעברה בעצירותה, למדה - בין השאר - לוויתם גימלאית שאימצנו כשסייעתה עם אדם עיוור. בתהילך האילוף שבעברה בעקבות בלחתי על האגו הכלבי שלו והוא נוהגת בנימוס ובהתחשבות בלתי גימלאית. כהיא במחיצת כלב נבחן או חתול סמור שער. באירועים רבים יראה וכבוד. אימצנו שישה כלבים בו-זמןית, גורים שהושלכו ליד ביתינו בארגז קרטון. כל כלב ואופיו. יותן החמור נער נעירות של שמחה בכל פעם שחזרתי במכונית מהעבודה.

ואיך אפשר בלי בעלי כנף? בניתי חצר-לוול בה שוטטו תרגולות לבנות וצבעוניות, תרגולים מפוארים, אוזדים, ברוזים וברברים. הם קרכרו, אספו במקורות זרעונים וירק ואף סיפקו ביצים לצרכי הבית. התרגולאים קראו השכם בבורק לモרת רוחם של השכנים אך אנו לא נזקקנו לשעון מעורר...

בכלוב גדול שבניתה בחצר חיו פינקינים - ציפורים שיר צבעוניות. גידלנו גם מכרסמים - שרקנים וארנבות, וכל אלה שימחו את לבנו ואת לב הילדים. טרריום גדול בקנינה לביתנו החליף את וירניריה. שם חיו בתורות סוג נחשים, איגואנה צינצילה. לדנו והתאמנו את הדיר לכל אחד מהם.

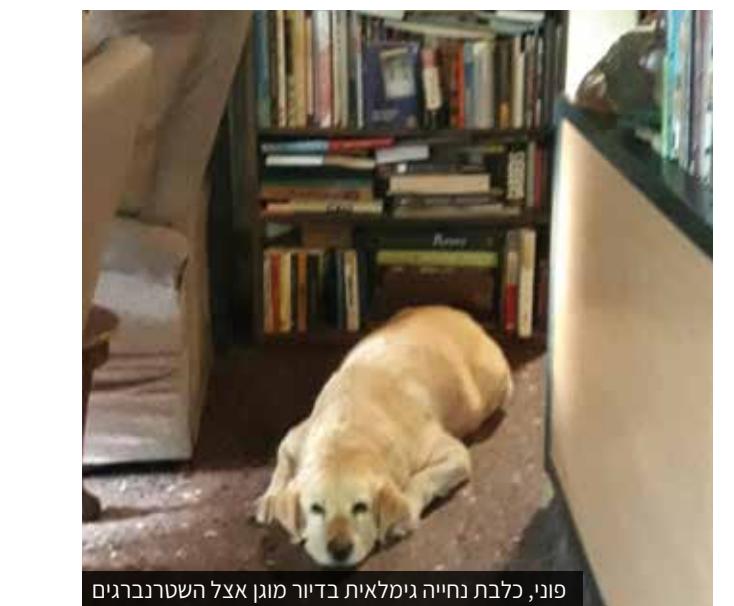

איגואנה בטרarium של משפחת שטרנברג

השנתיים חלפו ותמיד חיו לצידי גם בעלי חיים. המעבר לשודה ורברוג היה, כאמור, המשך טבעי לכך. בסביבה שלנו חיות ברבות (לצער, חלק מחיות הבר הולך ופוחת וחלקן אף נכח): תנשומות, נחשים, לטאות, תנומ מיללים, שעולים זריזים יפי זנב, שירות של נמלים, עכביים וחרקים רבים נספים, קופודים חמודים שמרידים את מנוחת הכלבים, זיקיות, אילניות יקרקות, צבים, עולם של ציפורים וציציהם האופניים, ערובים ועורבניים, דרדרות ומיניות. אני נהנה לצפות בהן, לצד האזנה למוניקה קלסית ביום ובלילה בבית ובגינה. הכל טוב בשדות ובפרדיים בצד יורך על גונו הרבים.

לצד כל היופי הזה, לאורך 35 שנותינו בכפר, גידלנו בחצר ובבית בעלי חיים רבים שהעיסרו את חיינו. אודות חלקם אספה:

רוב הכלבים שאימצנו היו אסופים. חלקם בחר בנו, התנהל שחלתו לחיות בדו-קיום רגוע וחסית עם הכלבים. גם בין הכלבים יש הירארכיה ברורה. יצאת דופן היא פוני, כלבת נחיה גימלאית שאימצנו כשסייעתה עם אדם עיוור. בתהילך האילוף שבעברה בעקבות בלחתי, למדה - בין השאר - לוויתם גימלאית כשהיא במחיצת כלב נבחן או חתול סמור שער. באירועים רבים יראה וכבוד. אימצנו שישה כלבים בו-זמןית, גורים שהושלכו ליד ביתינו בארגז קרטון. כל כלב ואופיו. יותן החמור נער נעירות של שמחה בכל פעם שחזרתי במכונית מהעבודה.

פוני, כלבת נחיה גימלאית בדירת מוגן אצל השטרנברגים

"כאן נוכל לגדל בעלי חיים כאוות נפשנו", אמרתי לשראיתי. לראשונה את חצר משק העדר שפורם כמו עמד למכירה. מאי ועד היום אני מגשים כאן את אהבותי לטבע וליצורים שונים.

בעצם, אם אדיק, הספר התחל עת כתיבת אוטוביוגרפיה וחולף בכך רמי לאורך תחנות חי - משפחה, עלייה לארץ ישראל, לימודים, נשואין, ילדים, עיסוק אורך שנים ברפואה - אני נוכח במקומות החשוב של בעלי חיים בחיי.

כבר בברלין, בהיותי פעוט, גיליתי עולם שלם שירתק אותו בחצר שהקיפה את ביתנו: חיפושים, ציפורים במרתות העצים וחלזונות בגומות ששימשו לעמודים של חבל הכביסה.

הפלגה בעלייה ארוכה שימחה אותי מאד, שכן באוניה הפליגנו גם פרדoot. כשהגענו לנמל יפו, הקסימו אותנו הגלמים ההולכים בשירה על חוף הים, ועל גבם שקי ציפזיב. אך התגלית בהא הידועה של אותם ימים בארץ ישראל הייתה גן החיות של הרוב שורנטשטיין ברחוב הירקון. הוא אכן אוטו ואני עזרתי בטיפול בגורו הארויות(!) חוויה מיוחדת במיןה לכל הדעות.

עם סיום בית הספר היסודי מצאתי את מקומי בגין היזואולוגי שהקים יהושע מרגולין ברחוב יהודה הלוי בתל אביב, שם עבדתי יומם. זבים, תנינ, איליות, זוחלים ועויפות שונים היו חבירי. לולא התעקשותו של מרגולין שאמשיך ללמידה, הייתיDOI ודי עובד בינוי כלובים ובהאכלת בעלי חיים בגין נישקה כל שיכתתי והתמכרתי לעובדה במשק הח. לאחר שרות צבאו גם כשלמדתי בבית הספר בבן-שמן, נמנעת מilmודים עיוניים כל שיכתתי והתמכרתי לעובדה במשק הח. לאחר שרות צבאו בתקופה מלחתת השחרור, נסעתי לחו"ל לחפש מקום ללמידה ורינריה. לא התקבלתי, אך מצאתי מקום בבית ספר לרפואה בלונדון. וכך הפכתי לרופא והתמכתי ברפואת ילדים, גורי אדם, שעם יצירתי קשר מיוחד. לאורך הסטטוסקופ שעל צווארי, תמיד היו תלויות חיות פרווה צערות שירתק את הפסיכניטים הקטנים שלו והוא לנושא בלתי נדלה לשיחותי עמו.

כתבו: אורנה בועז, צילם: יוסי בועז

אנפה לילה

חופית מגלית

ירוקה אחת, עם עצי דקל גבוהים לרוב, קנים, אשלים ושאר שיחים ירוקים ואפרפרים. האדמה להחה ולעליות שלוליות מים מביצבות בין הפללים והירק.

אנחנו פורשים מפה משובצת ומניחים עליה את מטעמי המטבח, אוכלים ונוהנים מצלים של עצי צפצפה עתיריו עליהם המרששים מעלה בראשינו. אחרי קפה, פיצוחים ועוגיות, אנחנו חוזרים לרכבים ונושעים בדרך המדבר אל עבר מדרשת שדה בוקר. לפעת אנחנו מבחינים במעוף של ציפורים שנראתה כלחת חסידות. כשאנו מתקרבים אליו, נעצרת הנשימה. 13 רחמים (לא חסידות!) טעינו בגלגול הגדול והצבע הדומים) בשדה ירוק ומטרות מטיריות מים מעלייהם. הם ענקים, ראשם לבן ונוצותיהם סמרות. הם מקפצים ומטעופפים ונוהנים מהלחות ומהקרירות.שוב נשלפות המשקפות, המצלמות מתתקתקות וכולנו אחוזי התרגשות. נדרי לראות רחמים רבים כל כך ביחד, ועוד על האדמה.

עם עבר מגיעים הביתה, מתישבים אל מול המסקר וצופים בצילומים של היום המדמים זהה. המיטב שבצלומים נשלח לפיסבוק, שם מחקות עוד תמנונות, אוצרם של צלמי ציפורים אחרים בחופים, בבריכות הדגים, באילת וחרמון. שפע של ציפורים, צפירים וחוויות לרוב.

במשך השנים הרבות שבהן אנחנו נסעים ברחבי המדינה, למדנו להכיר עופות, ציפורים, נופים, צימרים, מסעדות ומקומות יפים לפיקניק. אנחנו גומאים קילומטרים רבים ברכב ורגל, שומרים על בריאות הגוף והנפש, ושמחים לחזור אל הkan היפה שלנו בשדה-ורבורג.

ואוכלות - כל ציפור את המאכל שלה - דרוענים, תולעים, חרקים, מכרסמים ועוד. כמו כן, אפשר לצפות בהן עם שקיית השמש.

ישראל היא אחת המדינות העשירות במיני עופות ביחס לשעה. ניצפו כאן 511 מינים שונים של ציפורים: ציפורים שיר, דורסים, ציפורים נוחלים וציפורי פליטות תרבות כמו היאורית המצרית, דורות ומיניות.

ארץ ישראל היא ארץ מעבר של הציפורים הנודדות מצפון אירופה, מروسיה ומרכז אירופה, בדרך אל אפריקה החמה בסתיו ובחורף, ובחרזה לאירופה באביב ובאביב. הן עוזרות לפני או אחרי המדבר הגדול והימים הרחבים, אוכלות, שותות, נוחות וממלאות את גוףן בשום שיעור להן לעשות את כל הדרך הארוכה שלפניהם ללא מזון.

חלק מהציפורים הנודדות נשאר בארץ עד הנדייה הבאה, חלקןakan וגדל את האוכלוסייה המקומית.

ציפורות אחרות באוט מדרום אפריקה لكن במצוקי הנגב שלנו בקץ. עם הצאצאים החדשניים חזרות בסתיו לארכן. כל קץ הן שבות לכאן ומקנון בדיק באתו מזוק בו קיננו בسنة הקודמת, וכך יעשו גם צאצאיהן.

בנוסף לכל הציפורים הנודדות, חיוט כאן, כמובן, הציפורים המקומיות. ישנו מינים הנמצאים אר וرك בארץ וрок באזורי מסוימים כמו הסיטה בחרמון, הטריסטרםית באזורי ים המלח והקטה בדרום, באזורי ניצנה וצאלים.

חלק ניכר מהציפורים הן בסכנת הכחדה עולמית, חלקן בסיכון אזרחי, בغال מלחמות, מדבריות, בניה מתועשת, ציפיפות אוכלוסייה והרס שמורות טבע.

אנחנו נסעים דרומה לשדה בוקר ושם בדרך עפר אל עין עקב, מעיין מים מקרים בלבד המדבר היבש והחם. יש כאן שערות שלומית נטפות מים, קנים ושיחים ירוקים בפנים הקסומה שגם מושכת אליה ציפורים, שעולים, תנינם, ראמים ועוד בעלי חיים מן הסביבה.

מהמעין לנו מטפסים על סלמות ועלים בעלייה תלולה וצראה אל רמת דיבשון, הצופה אל נחל צין ואל המדבר הגדול. בנקיקי הסלע ובמצוקים אפשר לראות עופות דורסים כמו נשרים, רחמים, בזים שונים, שלעיתים, מדברונים ועוד. אנחנו מתישבים בתוך צניר המצל עליינו, כדי שההמש לא תקוף על ראשינו, מעיננו מים הנובעים עמוק האדמה ומהווים ביחס נתת מדבר

בשעה ארבע לפנות בוקר, מצלצל השעון, אנחנו חיש קל מתארנים: צידנית עם בקבוק מים, צידנית עם פירות ורקטות ועוד תיק מלא בটנים קלויים, עוגיות וקרקרים, הכל תוצרת בית. תרמילים, משקפת, מעיל, כובע, בגדיים, נעלי הליכה, והכי חשוב - מצלמה. הכי משוכלת ומשובחת. יצאם בטרם שחר, כשההמש עוד לא חשבת לשלו את קרניהם מעל בראשינו.

אנחנו צפרים. אנחנו מטיילים בכל סוף-שבוע בכל רחבי הארץ, מайлט בדרכים ועד לחרמון בצפונו, בכל עונות השנה. אנחנו נהנים ליצת לשטח, לגלוות את הציפורים השונות ולצלם אותן, כל אחת בעונתה.

צפרים בארץ וברחבי העולם חולקים ביניהם מידע. קבוצות גדולות והולכות של צפרים פעילות מאוד בארץ, ומדריכים - בחלקים צעירים מאוד, אך בעלי ידע רב - מעשירים את הדעת של כל מי שמתעניין בנושא. בקבוצות הצפרים שלנו משתפים ילדים בני עשר, שהולכים איתנו יומם שלם בשמהה. הם מכירום כל פרח, כל חרק וכל ציפור, ומצלחים לראות בעלי חיים שונים לפני כולנו. מידע על ציפור מסוימת, שנראית באזורי מסוימים, עוברakash קוצים בראשות השונות. תוך שעות ספורות מתייצבים צפרים מכל רחבי הארץ באזורי מסוימים שבו נצפה אותה ציפור נדירה. מרבית הצפרים הם חובבים, ובכל זאת, לעיתים קרובות, הם נוטשים את עיסוקיהם ומכהרים לצפות בציפור הנדירה.

לאחרונה, ראתה הצפרית שרה מירשלים שරקרק לבן גרון, שלא נראה מעודו בארץ, בקילומטר ה-20 באילת (בריכות המלח באילת). רק כשהגעה לביתה וצפתה בתמנונות, הבינה שזאת הייתה צפית יצאת דופן. לא עבר יום ומיטב הצפרים והצלמים פשטו על הקילומטר ה-20 כדי לצפות בשරקרק המפורסם והמסקרן שהגיע בטיעות לאילת.

מדי פעם, בחורף גם בקיץ, מסיטות הרוחות ממסלולים מינים שונים של עופות שמעודם לא נראו בארץ. כאשר צפית כאן ציפור צוז, זה תמיד מפתיע, מרתך ומרגש מאוד. הזמן הטוב ביותר לצפות בציפורים הוא הבוקר המוקדם. הэн מתייערות, רוחצת את נוצותיהן, שולות כינים, שותות מים

נחים מהעליה התוליה, מכינים את ציוד הצילים וצופים אל עבר הקניון והמדבר.

מעיליים חולפים על פנינו ולא מבינים מה אנחנו מצלמים. הם מתעכבים ומקבלים הסבר. עוד חובבי צפרות מתייצבים לידינו והשicha קולחת. מחליפים חוותות ומראים זה לזה תמנונות, שלפתעה נשמע קולו של הבז השחור שאותו אנחנו מתחפשים. כולנו נדרכים והענינים תרות ומחפשות. הבז השחור מגיע בקץ מדרום אפריקה למצוקי הנגב. זה עוף יפה תואר: המקוות, השרור מוקן ומגדל כאן את גוזליו, וכשהלה מתבגרים, בסביבות אוקטובר, הם עוזבים אותנו וחוזרים לדרום אפריקה.

המצלמות מתתקתקות, הבזים חגים מולנו במהירות רבה, נעדים על המצוק ופושטים לנפיים. לעיתים תופסים ואוכלים חרק כלשהו, לטאה, או ציפור קטנה. לעיתים אנו יכולים לצפות בהם בשעה שהם מזדווגים. קשי גוזלים בקן בחרכי הפלעים, הבוגרים שומרים על הקן מפני הרחמים והעורבים, ומתחוללת מלחמה של ממש על הגנת הקן.

לפני זמן מה צפינו במחזה מדחים: בז שטור התROWS מהקרקע עם מכוורת במקוות, אבל המכՐס נמט מהמקור. הבז צלל ב מהירות ותפס אותו באוויר!

כשhashesh כבר קופחת והטמפרטורה עולה, תנאי האור אינם טובים עוד לצילום, וכולנו נסוגים ווירדים מהרימה אל עין עקב. אנחנו ממשיכים לנסוע בדרכנו אל עין זיק ועין שביב, אף הם מעיננו מים הנובעים עמוק האדמה ומהווים ביחס נתת מדבר

סיכום של תרגגול

מאת יואב שעיר

נולדתי ברחוב פינסקר בתל אביב, וזה קרה מזמן מזמן. הינו משפחה של ארבע נפשות: אימה, אבא, אחותי רותי ואני, גראן בדירה חדר. באותה תקופה, היה מצב כלכלי קשה אצלנו ואצל כל מי שגר בסביבתנו. קיבלנו אוכל מזבב ומוציא, אבל רוב הזמן הינו שמחים ועליזים. היו לנו יחסית שכנות טובים, הדלות של הבית אף פעם לא היו סגורות, לא היו גנבים, לא חשנו מכלום.

בחזר הביתה היה טאבון שבו הינו אופים לחם, ובאותה חזר הסתוובב המלך, תרגגול גדול עם נוצות בכל מיני צבעים, יפה כזה, וקראו לו **שוגרי**.

כל בוקר, כשהייתי קם בדרכי לבית הספר בכיתה א', או ב', הייתה לי משחו לאכול - פרוסת לחם או חיטה, שהיתה לוקח מהמאפי הסמוכה לביתנו. בדרך כלל שוגרי היה אוכל דורה (אוכל של תרגגולות). היה מנקה לו את קופסת המים ודואג לו למים חדשים וטובים. יומם יומם, כאשר היה הולך לבית הספר וחוזר החזר שלו, תמיד בהליכה זקופה וגאה.

**עם אור ראשון של בוקר הוא היה זקף את ראשו
וקרא בקול חזק "קוקוריקו" "קוקורייקי", כאלו
מדבר אל כלום "בוקר טוב ! בוקר טוב !"**

הג'פסה היה האהוב עליו ביותר. קודם כל, מורים כל קל אוכל מיוחדים ששומרם רק לפצח, והם יפים כל קרן מנחים את הבית שהיה מרתק, עורכים את שולחן החג במאפה שלחן יפה, וכל השולחן מכוסה בירק (חספה, פטוזיליה וכרכפס).

הגיע ערבית ליל הספר ואנחנו יושבים סביב השולחן וקוראים את ההגדה ומגיע מועד נטילת ידים לפני הארוחה. אחר כך אימה מזוגת לכל אחד - לאבא, לאימה, לאחותי רותי ולוי - צלחת מrek גדולה ובכל אחת מהן חתיכת עוף מכובדת, ואני משותם לי מאין כל השפע זהה. הארוחה הייתה טעימה ביותר וככלנו ליקנו את האצבעות בהנהה ובכורת תודה!

הזקן והעורבים

סיכום מאת פנחס קורן

ישבו שני עורבים על ענף ברומו של עץ הפיקן הגדל – מעשה יום יומי שלהם בסוף הסתיו.

התבוננו בנעשה בחזרו של האיש הזקן בשעת בוקר מוקדם – שעה שהם, שני העורבים והזקן, אוהבים. המשמש עדיין לא כיסתה את הבוקר עם אור וחום והם יכולים לחוש במלואה את התפוארה השקטה שבמעשה הבריאה.

בצערותו, אהב האיש הזקן את השעות הללו כי הראש היה צלול ופתוח לרעיונות חדשים ולחשיבה 'יעילה'. בזקנתו, שעה זו ממחזרת זיכרונות ואין סוף פרקי עבר שמילדים 'חובן נפש', ישבו שני העורבים השחורים על הענף הגבוה וניהםו שיש עורבים, בשפטם, על מני המחזונות שהם מאטירים שם למטה על הקrukע, ושודד רגע ולקטו בזריזות: כמה פקנים קשי קליפה, תמרי בר של עץ הדקל הסמוך, תולעים בודדות, לפני שייעופו לחזר אחרת.

עורב הצער מבין החסמים היה סקרן לדעת מפי חברו המבוגר,

על החזר הצעיר ובעיקר על האיש הזקן היושב שם למטה.

אמר הצער: "ידידי, מניסיינו אני אומר לך שעליינו להיזהר מאיש זה... ובכלל,

העורבים הם שונים !! שנאים ממש !!

אנחנו העורבים, אומנם מוגדרים כ'ציפורי שיר', אבל לפחות

שלאנו הם קוראים 'צירות' לא שפה ולא שירה – צירות!!'

העורב המבוגר שמע בקשבר רב את דבריו.

"אומנם", אמר, "יש משה בדביך, אך לא כולם כאלה. אנשים

שמתעניינים לדעת יותר עליינו, העורבים, רוחים בינו ציפורים

בעלות תכונות מיוחדות מאוד!"

"אילו 'תכונות?' שאל הצער, תוך שימת דעת על גיחוך במילה

האחרונה.

"אני שמעתי שאנשים חכמים, שקוראים להם 'חוקרים', גילו

למשל שאנחנו העורבים חיים מאוד אינטלקטואליות ושיש עורבים

שאפילו מסוגלים לחוקות קולות של בני אדם – משה כמו

התוכים, אתה יודע... הציפורים הטיפשיות האלה..."

"לאא !!!" אמר הצער. "אני שמעתי אפילו שבן אדם רשאי ממש,

עשה פעם סרט עליינו. אלהו! איך הוא השמיץ אותנו! כאילו

אנחנו, העורבים, תקפנו עיריה שלמה של בני אדם... אתה יכול

להאמון שעורבים עושים דבר זהה?? נדמה לי שקראו לו 'פיצ'קוק',

'איצ'קוק', משה זהה..."

"כן, שמעתי על הסרט הזה," אמר המבוגר. "לעומת זאת, מי

ששאל אנשים מלומדים ממש, שקוראים להם 'ცפרים', ולמד

עורב יגן על הגוזלים שלו בחירות נפש, באומץ יצא דופן, וזה

יכול להביאו לכך שעורב יתקוף כלבים ואפילו בני אדם, אם הוא

חושב שהגוזלים שלו בסכנה. אתה מבין? אני לא בטוח שאצל בני

אדם או אצל חיות אחרות תמצא תכונות כאלה."

עורב הצער שתק זמן מה. "שמע" אמר לפטע, "זה יפה מה

בתמיימות של ילד, אני שואל את אימה, "אם איני רואה את שוגרי כבר כמה ימים. את יודעת איפה הוא?" היא מסתכלת עלי ואומרת לי, "הינה אתה אוכל אותו. לא יהיה לנו ברירה. לא היה כסף לחגוג את החג". פרצתי בלבכי ועצבתי את שולחן החג. הלכתי להתבודד בחצר ולא יכולתי להפסיק לבכות, כל כך כאב לי הלב. אחר כך לא אכלתי עוף במשך שנתיים. עצה! אבל גם הבנתן.

זאת הייתה תקופה אחרת, ימים אחרים של מחסור ועוני, אבל גם של שמחה.

השתובב המלך, תרגגול גדול עם נוצות בכל מיני צבעים, יפה כזה, וקראו לו **שוגרי**.

כל בוקר, כשהייתי קם בדרכי לבית הספר בכיתה א', או ב', הייתה לי יצא לחזר וקורה לשוגרי. הוא היה בא, הימי מلطף אותו ונוטן לו משחו לאכול - פרוסת לחם או חיטה, שהיתה לוקח מהמאפי הסמוכה לביתנו. בדרך כלל שוגרי היה אוכל דורה (אוכל של

תרגולות). היה מנקה לו את קופסת המים ודואג לו למים

חדשים וטובים. יומם יומם, כאשר היה הולך לבית הספר,

היה שוגרי מלאוה אותו עד הכנסה לבית הספר וחוזר

לחזר שלו, תמיד בהליכה זקופה וגאה.

**עם אור ראשון של בוקר הוא היה זקף את ראשו
וקרא בקול חזק "קוקוריקו" "קוקורייקי", כאלו**

מדבר אל כלום "בוקר טוב ! בוקר טוב !"

כל הפעם היה האהוב עליו ביותר. קודם כל, מורים כל קל אוכל מיוחדים ששומרם רק לפצח, והם יפים כל

קרן מנחים את הבית שהיה מרתק, עורכים את שולחן

חג במאפה שלחן יפה, וכל השולחן מכוסה בירק (חספה,

פטרוזיליה וכרכפס).

הגיע ערבית ליל הספר ואנחנו יושבים סביב השולחן וקוראים את ההגדה ומגיע מועד נטילת ידים לפני הארוחה. אחר כך

אימה מזוגת לכל אחד - לאבא, לאימה, לאחותי רותי ולוי - צלחת

מרק גדולה ובכל אחת מהן חתיכת עוף מכובדת, ואני משותם

לי מאין כל השפע זהה. הארוחה הייתה טעימה ביותר וככלנו

ליקנו את האצבעות בהנהה ובכורת תודה!

ליקנו את האצבעות בהנהה ובכורת תודה!

כדי שלא תטרוף אותנו. כמובן שהוא לא יקרה לעולם כי היא הילדה שלנו. היא מאוד מצחיקה אותנו כשהיא אורבת לנו בפה וצדיה, אותו כדי שהוא ירידוף אחריה, היא מנשחת את לולת בפה ונונתת את הצואר שלו במשחקי כלבים כדי שיטרוף אותה.

כתבתי קודם (בקשר לג'יזמו), "עמוק בתוך ליבנו" ורציתי להתייחס למשפט זה. קראתו פעמיים בשם "כלב" נובע מהמשמעות של כלב – כלב, ככלומר בתוך הלב. הקשר בין כלבים לבני אדם מזמן. יש עדויות על החיבור בין כלבים לבני אדם מזמן – 33,000 שנים! הייחודי בכך הוא הריגשות הגבוהה של כלבים לתנועות בני האדם. כלבים מבלים את חיהם בקריאת של בני האדם המשפחתם. לאחרונה יש עדויות רבות על כלבים שהיצאו את בעלייהם כשייגלו אצלם סרטן. חוש הריח של הכלבים מאפשר להם לזהות שינויים מזעירים ברחם הגוף של האדם ולהבין שהם לא באסder הרבה לפניו שאנו יודעים על כך. שאנו מלחפים כלב או חתול, לחץ הדם שלנו יורד ומופרשים נירוטרנסmitterים שגורמים לנו לרגעה.

הרבבה אנשים לא מוצאים מקום לבני חיים, יש כאלה שלוקחים גור (רצו גדי ושורה כוב) וכשהוא גדול או אפילו לפני כן, בשלב החינוך לצרכים שלפעמים מגיעים לשטיח או לרצפה, מתאימים וגנפריטים ממנה. אבל, מי שולקח בעל חיים ומאנץ אותו לתוכה המשפחה, מקבל – עם העובדה הננספת והטרחה – תוספת של אהבה ללא תנאי בכל רגע נתון, המונ רגעים מצחיקים והרבה נחת.

אני מאמין וידעת שחיות שנכנסות לביתי נכנסות ליבי ומרחבות אותו. לדעתי, גידול חיות עוזר לנו לתקשר ברמות אחרות מעבר לrama השפטית, גורם לנו להיות אנשים פחות אונוכיים, יותר רחבוי לב, יותר מבנים. אנשים טובים.

adcn, zoo f...ing zoo. אין מושגת שרואה על השטיח (במקרה הטוב), אבל אני מקבלת חייה שינה שרואה על השטיח כל יום והרבה ליוקני נישוק כל הזמן. ממליצה לכלום להרחיב את ליבם ולאENCH חיה למשפחתם.

הילה עם בוגו

במהלך שהותו של ג'יזמו אצלנו, אימצתי שני גורי חתולים יונקים זהה כבר סיף אחר. ג'יזמו, במזרותו, פחד מודע מה'מציצים' של החתולים, ובתיחה התבהה מתחת למיטה. גורי חתולים יונקים צריכים לצאת והתקבב אליהם בזיהוות. גורי חתולים יונקים צריכים שאימא שלהם תליקם להם את הבطن ואת אזור המפשעה כדי שייעשו צריכים. לא טיפול זה הם לא יכולים להתרוקן. בעבר הרחוק, כשהייתה לנו כלבת רוטווילר, היא נידלה חתולה יונקת וליקקה אותה כדי לעוזר לה. כשג'יזמו התקבר, יצאתי לו ללקק את הגור והוא לκח על עצמו את משימת הצריכים של החתולים. לדעתי, משהו בריח השתן שלהם מושך את הכלבים כי הם דיאוהבים את ה'עבודה'. הגורים, לעומת זאת, אימצו את 'אמאי' ג'יזמו ועד היום יש ביניהם קשר חזק ואוהב, הם מתרפקים עליו ומלקקים זה את זה.

שהכלבה ברחה לשדה שליד הכביש. בלי לחשב פעמיים, שאלתי את אורם נותר לו כיריך מהבוקר ואכן היה. לקחתית את הכריך

וניגשתי אליה. יצאתי לה את הכריך והיא בעלה אותוabis אחד, אבל בעדינות מפותעה. אף על פי שהיא מורעבת, היא הסתכלה עלי בעיניהם טובות ומכירות תודה. הרמתי אותה לרכב

ולקחתי אותה הביתה. בדרך חשבתי מה אומר לאופיר, בן זוגי, כי כבר היו לנו שלושה כלבים בבית, שניים קענים ואחד גדול. החלטתי שנחפש לכלבה זו בית אחר, אבל בשנייה שאופיר ראה אותה, הוא חיבק אותה ואמר שהיא נשארת.

קראנו לה לולה. אצל הווטרינר התברר שהיא עדין לא בת שנה. לא נמצא עליה שבב ונראה שהיא הגיעה מ一族 הערביים בסביבה. אולי הייתה כלבת פרא אמיית, שניסתה לטרוף את הסוסים, את החתולים וכל חיה אחרת. לקחנו אותה לאילוף, אבל נראה שהיא שהרגיע אותה בסופו של דבר היה העובדה שהיא התבגרה...

היום לולה בת עשר בערך, מחוברת מודע לאור ונוחשת לזכנת השבט. תחביבה הם לרווח נקודות או רשות מוחפצים שמקפים ממש, לעוזר לי לנוקות את האורווה ולעדור לאופיר לתקן דברים במשק. יותר מכל, היא אוהבת לאכול הכלול!

בלה

כאוהבת חיות מושבעת, אני חברה בדי הרבה קבוצות הצלה ואימוץ כלבים. יומם אחד פורסמה תמונה כלבה שחורה עם צעיף לבן על החזה בתוך כלוב. האם ידעתם שאף אחד כמו לא מאמין כלבים שחורים? נסעתתי להענזה לעמומהה שנקראת "הרצליה אהבת חיות". כן, זה השם המדויק... קשה להיכנס למתחם זהה. יש בו הרבה כלבים, ובתוכם הרבה כלבים נובחים "קחו אותי!" לפחות קר אני שמעתי, "קחו אותי! קחו אותי!" באתי בשבייה, היא הייתה עטודת גרים בכלוב, וכמעט לקחתי את כלום. הייתה שמתנדבת, אישת עטוד שמי שארמה לי, "אל תקח את זה הקשה, את עשית את המצויה שלך בך שאתה נונתת לה בית, אין לה הרבה סיכויים כי היא שחורה ויש בה פיבול או משחו בסגנון. אל תדאגי, יאמצנו גם את האחרים." יצאתי משם עם דמעות, שילמתי עבור כל אימוץ ובליה הגעה אלינו. נראה שבסמוך שבשההנה, בליה קיבלה איזו בעיה בענית כי לא הפסקה לששלל, ורק ניתוח ארכו הצליח להבריא אותה. בליה היא 'כלבה-נמר'. אנחנו מתבachers שאנו נחמדים אליה

בוני

שהכלבה ברחה לשדה שליד הכביש. בלי לחשב פעמיים, שאלתי את אורם נותר לו כיריך מהבוקר ואכן היה. לקחתית את הכריך

וניגשתי אליה. יצאתי לה את הכריך והיא בעלה אותוabis אחד, אבל בעדינות מפותעה. אף על פי שהיא מורעבת, היא הסתכלה עלי בעיניהם טובות ומכירות תודה. הרמתי אותה לרכב

ולקחתי אותה הביתה. בדרך חשבתי מה אומר לאופיר, בן זוגי, כי כבר היו לנו שלושה כלבים בבית, שניים קענים ואחד גדול. החלטתי שנחפש לכלבה זו בית אחר, אבל בשנייה שאופיר ראה אותה, הוא חיבק אותה ואמר שהיא נשארת.

קראנו לה לולה. אצל הווטרינר התברר שהיא עדין לא בת שנה. לא נמצא עליה שבב ונראה שהיא הגיעה מ一族 הערביים בסביבה. אולי הייתה כלבת פרא אמיית, שניסתה לטרוף את הסוסים, את החתולים וכל חיה אחרת. לקחנו אותה לאילוף, אבל נראה שהיא שהרגיע אותה בסופו של דבר היה העובדה שהיא התבגרה...

היום לולה בת עשר בערך, מחוברת מודע לאור ונוחשת לזכנת השבט. תחביבה הם לרווח נקודות או רשות מוחפצים שמקפים ממש, לעוזר לי לנוקות את האורווה ולעדור לאופיר לתקן דברים במשק. יותר מכל, היא אוהבת לאכול הכלול!

ג'יזמו

כחשי שנה לאחר שאיבדנו כלון חמוד בגול כליל כליל פתאומי חרף, הרגשתי צורך לחתת בית לכלב אחר במקום. באותו זמן, פורסם פוסט בפייסבוק עם תמונות ועם סרטון של כלון חמוד, מודבלול ועם פרצוף מצחיק ביותר, שמחפש בית. משהו בכלבו זהה משך את תשומת לבי. אולי הוא אלה שמחת החיים וההיפר-אטקטיביות שלו, שבאו לידי ביטוי הסרטון שבו הוא קופץ ללא הרף מהמייטה לרציפה.

קראנו לו ג'יזמו ודי מהר הבנו שלקחנו את הכלב הכי לא פרקי שיש. הוא הודיע לכל חברות החיות שמעכשי הוא זה שנונת את הצעון וקובע מה מתרחש בבית. הוא שומר על האוכל של כלם כל הזמן ותיקף כל מי שמנסה להיכנס למטבח או לפרק את סלוי הקניות. הוא די חסר שינויים. יתר דיווק, יש לו כמה אבל הן כל כר ברל והמושב, ראיינו כלבה מסווג לברדור מעורב عمודת במרוץ הכבש משמאנו ומנסה לאכול שאירוע של גבלה מהכבש. מימין הגעה משאית בשיא המהירות ומשמאלי – אוטובוס. בשל זה שמתו את הידיים על הפנים כי בדמוני ראיינו את הכלבה נדרסת. אחרי שהמכוניות חלפו, הורדתי את הידיים וראיתי

It's a F... Zoo

מאת הילה וייסברג

מיishi שאני לא מכירה, נכנסת עם עוד כמה מקרים לבית של' בעפומ הראשונה ואמרה, "It's a f...ing zoo".

היא חשה שאני לא שם ולא שומעת, אבל בדיק נכנסת לסלון... קצת מעלי? האם היא, שבתחילה נעלבתי, אבל מהר מאוד

הבנתי שהיא פשוט פשוט צודקת. באותו זמן, היו לי ארבעה כלבים ושלושה חתולים בתוך הבית. היום, לאחר שנפרדנו מכלבה

ומחתולה שהגיעו לגבורות, חיים איתנו בתוך הבית שלושה כלבים וארבעה חתולים. בחוץ – כאן עתה – חיים שני סוסים, 14

חתולי חוץ שאני מצליחה כל יום בבוקר ובערב ו-15 תרנגולות שמחות וטבות לב שמדו פעם לעשות טובות ומטיילות ביצה.

כשהתפרנסם, שהפעם הנושא של ג'יזמו "השדה" הוא בעלי חיים, היה ברור למיערכם המגינים גם לי, שאני אכתוב ממשו. מוגיל צער מאד היתי מוחוברת לעולם החci. אני זוכרת את ילדותי משופעת

בחיות בית – בעיקר כלבים וחתולים, אבל גם בעלי חיים נוספים, כגון יונקים שברכו כנף, אותן תקנית עט מקומות של ארטיק. לא

זכיר לי אפילו ידעתי לעשות את זה, אבל היה לי ברור שאני אהיה טרינרית. זה לא קרה, והאמת היא שאני אוהבתת את עיסוקי

המקצועי ושמחה על כך שהחיות נשרו פושט חלק ממשפחתי. קרואנו לה לולה. אצל הווטרינר התברר שהיא עדין לא בת שנה. לא נמצא עליה שבב ונראה שהיא הגיעה מ一族 הערביים בסביבה. אולי הייתה כלבת פרא אמיית, שניסתה לטרוף את הסוסים, את החתולים וכל חיה אחרת. לקחנו אותה לאילוף, אבל נראה שהיא שהרגיע אותה בסופו של דבר היה העובדה שהיא התבגרה...

זו לא טעות, "משפחתי" היא המילה המתאימה. ילדתי שלושה ילדים (בנוי 23 כיסים), אבל יש לי עוד הרבה ילדים יקרים רוצה לספר:

לולה
או,بني, למד בבית הספר הדמוקרטי בכרם שבא שכונת קפלן שמנזרה לצופית. יומם אחד, הסעתי אותו בחזרה הביתה. נסענו, כריגל, דרך המוביל. כאשר עמדנו לפנונו שמאלה לכוכן בית ברל והמושב, ראיינו כלבה מסווג לברדור מעורב عمודת במרוץ הכבש משמאנו ומנסה לאכול שאירוע של גבלה מהכבש. מימין הגעה משאית בשיא המהירות ומשמאלי – אוטובוס. בשל זה שמתו את הידיים על הפנים כי בדמוני ראיינו את הכלבה נדרסת. אחרי שהמכוניות חלפו, הורדתי את הידיים וראיתי

לונה

הוא נוכח עבורי בכל רגע נתון, מתבונן ומתפרק עליו עם כל כבוד משקלו. ג'יזמו נמצא בתוך לבנו והוא חלק בלתי נפרד ממרקם חיננו.

בלה
כאוהבת חיות מושבעת, אני חברה בדי הרבה קבוצות הצלה ואימוץ כלבים. יומם אחד פורסמה תמונה כלבה שחורה עם צעיף לבן על החזה בתוך כלוב. האם ידעתם שאף אחד כמו לא מאמין כלבים שחורים? נסעתתי להענזה לעמומהה שנקראת "הרצליה אהבת חיות". כן, זה השם המדויק... קשה להיכנס למתחם זהה. יש בו הרבה כלבים, ובתוכם הרבה כלבים נובחים "קחו אותי!" לפחות קר אני שמעתי, "קחו אותי! קחו אותי!" באתי בשבייה, היא הייתה עטודת גרים בכלוב, וכמעט לקחתי את כלום. הייתה שמתנדבת, אישת עטוד שמי שארמה לי, "אל תקח את זה הקשה, את עשית את המצויה שלך בך שאתה שאתה נונתת לה בית, אין לה הרבה סיכויים כי היא שחורה ויש בה פיבול או משחו בסגנון. אל תדאגי, יאמצנו גם את האחרים." יצאתי משם עם דמעות, שילמתי עבור כל אימוץ ובליה הגעה אלינו. נראה שבסמוך שבשההנה, בליה קיבלה איזו בעיה בענית כי לא הפסקה לששלל, ורק ניתוח ארכו הצליח להבריא אותה. בליה היא 'כלבה-נמר'. אנחנו מתבachers שאנו נחמדים אליה

אקי של דני

מת דליה שטרנברג

מעבר לגדר ולנוחות על משטח בטון אצל השכנים. לא חשבנו שהוא מסוגל לזה בכלל. עברנו את הגדר ואספנו אותו. יומיים אחר כך, הוא שוב נעלם. שוב יצאנו לחצר, קראנו לו וחיפשנו אותו בכל פינה, כולל במקום שבו מצאנו אותו בפעם הקודמת, אבל לשוא. לא מצאנו אותו והלכנו לישון עם חשש גדול לחיו. השם בברק חידשנו את החיפושים, והפעם, הופתענו עוד יותר. מצאנו אותו בוואדי, הולך קדימה ואחרה מבלי להתקדם לשם מקום, מהכח לנו בכילו אוזניים עיין אחת. אישחה הוא הצליח להתרום ולבור את הבית של השכנים האחרים, ממערב לביתנו, ולנוחות בשלום. לא חיכינו לפעם השלישי, ולמדנו להקפיד שלא להשאיר אותו בחוץ בלבד אלא השגחה אפילו לדקה.

הימים עברו ואלו היו ימים קשים בביטחוןנו. דני היה חולה מאד ובסוף השנה האזרחית של 2016 נפרד מאיتنا. החורף היה בעיצומו והוא קר. בתחילת לא היה ברור אם אקי יכול את העידרו של דני. כל ערב כמעט הוא היה מבלה אותנו בסלון, מסתובב, מחרבן בלי הכרה, כשאנחנו בהיקן עם מגבור רך לנגב אחורי, עד שהוא מוצא לו פינה בה נעמד לעיתים למשך דקות מה ברגעים אחרים, הוא היה מפחד את החתולים בנסיונות תעופה חסרי כל סיוכו שהסתמיו לרוב בהתרסקות על הקיר. הוא הכנס חיים לבית האבל שלנו.

ואולם, ככל שהימים עברו, אקי החל לגלות סימנים של אבל בעצמו. הוא אמןנה נהגה מאוד להיות במיחסתנו ועלינו, ועל חברים שבאו לבקר, אבל התיאבן שלו התחליל לדרת. הוא פעמים שהוא מושת התהמק מאיתנו כשאננו להוציא אותו מהבית שלו כדי שיבלה איתנו בסלון. הוא צייך פחות ופחות. החלינו להעביר את הכלוב שלו בסמוך לכלאו של התרנגולות, כדי שאולי יהיה לו סוג של חברה בשעות הבוקר שב罕 לא היינו בבית. זה לא ממש עדר. מצבו הלך והידדרך. ניסינו להאכילו שוב מהיד, אבל הוא לא היה מעוניין. הוא פשוט נראה מודוכא וחסר חיים. בוקר אחד, התעוררנו בקלות להקה של קאקים ויצאנו לחצר.

הימים היו אפורים, והאקרים מילאו את האօיר בצוחות מסווגות, שפנסקו שניגשנו לכלוב של אקי. שם מצאנו אותו שוכב ללא רוח חיים,

ראשו רכן ומכוסה בכנפי הטובה שלו. עם צביה הבלב, הבאנו את אקי לקבורת עולמים בחצר שאוותה דני טיפה ושבה אקי והוא בילו שעות רבות של קירבה ואהבה.

את מירב זמנו בילה אקי עם דני, שאליו פיתח החתמה מהתחלה. הוא אהב לשבת על הכתפים של דני, להרעיף על ראשו נשיקות עם המקור שלו, ולהרבן בתרגשות על בגדיו.

כאקי גדל מעט והתחזק, דני החל לצאת אליו לטווילים קקרים ברחבות המושב, כשהוא יושב על כתפיו, ובאופן מוזר הוא לרוב גם נשרר שם, צופה על העולם ממוקם כתפיו של דני. הימים עברו והעונות התחלפו. אקי הפרק לבן משפחה, ולנוחותם בדירותו היה אפקט קסום. כמעט כל יום התרחשו אירועים קטנים שהיו קשורים אליו. דני והוא הפקו לצמד חמץ, ועל קר העידן של אקי. הקינאה של החתولات והכלבה באקי הייתה ניכרת, וכשהוא היה משוחרר, הן היו מתיזבות מיד באיזור ונלחמות על כל ליטוף ותשומת לב.

הchorף הגיע, והימים התקצרו. אקי גרם לנו להתקפי לב פעמיים באותו היום, שלא באשמנתו. בפעם הראשונה שזה קרה, אף אחד מאיتنا לא שם לב שהוא נשרר במרפסת ללא השגחה. כשהסביר נזכרנו, היה החשוך מאד ולא מצאנו אותו, לא במרפסת ולא על הדשא. התחלנו לקרוא לו ואחרי כמה דקות שמענו אותו. הוא הצליח להתרום והוא מצא את עצמו באוויר.

כמו הורים גאים, מחדנו לו כפים ועודדנו אותו, אבל עבורי אלףית השניה הוא התרסק עם הראש לתוך הדשא. זה היה מבהיל. אבל, הוא התאושש במהרה וחזר על התעלול שוב ושוב במצב תחביב מכך. למרות מגבלותיו הגופניות, הוא התחזק והשתפר בניסיונות התעופה שלו. יש לציין שהוא די קשוח, שכן, התרסקותיו החוזרות ונשנות הותירו אותו עם צלקות כאלו ואחרות, שאוותן נשא בගאוות של פרח טיס עם זרכים מיוחדים.

כל שעברו הימים, נראה היה שאקי זוקק למרחב תעופה גדול יותר ולא ממושלים, והחלנו לחת את השדה הסמוך לבית העליין. דני קשר לרגלו חבל דק, הרים אותו לאויר, וסחרר אותו בתונפה לעללה. לרגע, קצר ביום, זה נראה מבטיח. אקי

התורם אל על, המשיע קול, פרש כנף אחת והתחל מסתובב בסיבובים מטה ללא כל שליטה, ורארח, התרסק לאדמה. אנה, הכלבה שלנו, רצה לקראותו, ואנחנו אחרת. הגענו בזמן, אם כי אקי כבר היה בתוך הלוע שלו. הוציאנו אותו ללא פגע, והחלנו שלא לחזור לשיגורים נוספים בשדה הפתחות.

התרנגולות כמעט הפסיקו בתנקשות בחויו מצד התרנגולות. הבנו שלא יגור קאק עם תרנגולות. הוחלט לשכן אותן בארגז שאוותו התאמנו לצרכיו, והציבנו במרפסת, במקום מוגן מכל רע. נכנס אקי לחיננו.

הוא אכל ושתה ללא בעיה, השתוין וחירבן בכמותות נאות ונראות שהוא יכול לשרוד היטב. ואולם, די מהר גילינו שלא רק שיש לנו כנף פגעה אלא שיש לנו עין אחת בלבד וגם היא, איך לומר, נראהתה משחה. עשינו לו בדיקות ראייה כללו ואחרות, עם מסלול נראית מהשכבה. הצענו לו בדיקות, והבנו שאקי, אכן ראייה מכשולים שהציבנו לו במרפסת, והבנו שאקי, אכן ראייה ביותר. מה עושים עם קאק שכזה? ניסינו למצאו לו בית אצל אבי היצורים, שמשקם חיות בר פגעות, אך הוא, משמעם שמדובר בקאק, לא היה מעוניין בו. וכך, הוחלט שאקי יישאר איתנו, שהרי במובן מסוים בחר בDani, שנחת לו על הכתף.

הוחלט לבנות לו בית קבוע משלו, ודני ומעין עבדו על הפרויקט כמה ימים, שבמה התגורר אקי בinityים בארגז הזמן. כשהיה ביתו, כלוב בנו לתרפה עם שתי קומות, מוקן, והוא התקבל בו הנדר, אם כי היה ברור שהכי הוא אוהב, להיות בחוץ בחברתנו.

הוא היה מסתובב במלוא הביטחון העצמי הין שרך הנחנו אותו, ששאל, מה כבר יכול לתקן לי? הוא היה מקפץ, נתקל בCiscoות, בשולחן, בקירות, ובעצם בכל דבר שעמד בדרכו. אפילו בכלבה ובחתולות שלנו הוא היה נתקל, והן לא ידעו איך לאכול אותו, תרתי משמע. הן למדו, שכשאננו בסביבה אסורה להן לפגוע בו, והוא, מצד, ביטא נינוחות מדיהה במחיצתן.

הכלבה שלנו, מזא חן בעינו מאד. הוא נגן לתפקידו במקור, לטבול אותו בקורעת המים ואז להרים את פיו למעלה, לנבעו אותו בענועים קלים למטה ולמעלה עד שהוא אוכל היה מחלוקת פנימה והוא היה מציז ציז של סיפוק. סיור מתאים בבית עבורי היה קצת יותר מأتגר: ניסין לשכן אותו בלול

באחת השבות האביביות לפני ארבע שנים אירע מפגש די דמיוני בחורשה במושב. במבט לאחר, מדובר היה בפגישה גורלי בין שני נשיונות יקרים. דני, בן זוגי, היה אז בטיל רגלי עם אביו, כאשר לפטע נחת על הכתף שלו גוזל של קאק. כן, ממש כן. לא ברור אם הגוזל נפל, או אולי הופל על ידי משפחתו, אבל היה ברור שהוא פגוע. הוא היה גוזל צער, צבעו שחור מעורבב עם אפור, ראשו מוקדק, אחת מכונפיו נוטה הצדיה, ובאופן כליל-מצבוי היה ירוד.

היי לדני, שבאותה עת היה גם במצב ירוד בגל מחלת הסרטן, שתי אפשרויות: האחת, להשריר את הגוזל על הקרכע, בתקווה שמשפחתו תבוא לעזרתו, והשנייה, לחת את ביתו, לננסות לטפל בו ואולי לשקם אותו. מאחר שנראה שאין לו סיכוי של ממש לשוד, היה לדני קל מאוד לקבל את החלטה, וכרכע נכנס אקי לחיננו.

הארנו לו אקי, כי הוא היה קאק. לא זכרות לי חלופות נוספת לשמו, והוא דבק בו מיד. בשעות ובימים הראשונים היינו עוסקים בשאלות כגון, ומה ואיך להאכיל אותו ואיפה לשכן אותו. הוא הגיע רעב, ולהפתענו ולשמחתנו גילינו שהוא אוכל של أنها,

הכלבה שלנו, מזא חן בעינו מאד. הוא נגן לתפקידו במקור, לטבול אותו בקורעת המים ואז להרים את פיו למעלה, לנבעו אותו בענועים קלים למטה ולמעלה עד שהוא אוכל היה מחלוקת פנימה והוא היה מציז ציז של סיפוק. סיור מתאים בבית עבורי היה קצת יותר מأتגר: ניסין לשכן אותו בלול

שפט הליטוֹזָר

סיפור מאת פנחס קורן

אך כלב נחיה הוא בסופו של דבר כלב, ואורך חייו כבוגר הוא לא יותר מאשר אzo עשר שנים, ואז... נפרדים. פרידה לא פחות קורעת לב מפרידה מąż, מבן משפחה אהוב, מחבר אמייתי. זה קורה לו כל שמוña או תשע או עשר שנים.

ראיתי את רפי יושב בשקט ליד כלבו. היה ברור שאלו רגעים האחרונים של הכלב. שנים הם היו ביחד.

**רפי וכלב הנחיה שלו הכירו "איש את רעה" דורך
החוּשִׁים: הכלב הכר כצ'יל של קולו השקט של רפי,
ורפי הכיר היטב את שפט הנביחות של כלבו.**

גם חוש המשוש קישר ביניהם: הכלב הכר ואהב את נגיעת היד של רפי. לעיתים מגע תקין של דרכיות ושל מתח, לעיתים - ליטוף חם. רפי אהב את נגעת הלשון של הכלב על גב ידו. הכלב היה מסוגל להכיר את ריחו של רפי ממרחקים. גם את מצבי רוחו. ברגעים האחונים האלה רפי יטיף את עורפו של הכלב הזקן והמוחש שעינוי הלכו וככיו. מישש כל שערה ושערה של פרוטוֹתוֹ האפורה.

השנתיים, הכלב והעיוור בכו ללא דמעות עד שהכלב החיזיר את נשמוֹתוֹ לבורא.

ימים עצובים עוברים עכשו על רפי, וזה קורה לו מיד שמוña או עשר שנים.

רפי איבד את מאור עיניו בעת שירותו בצבא כלוחם במלחמת ששת הימים. מאז לא היה לו יום ללא געוגעים לזמןים בהם היה משוטט חופשי בכל פינה פורחת, ביערות, בגבעות הוכרך, במדינה, בנחלים. כל שנות נעוריו כמו בלע את המראות שהטבע יצר, מראות שהשתנו מרגע לרגע, עם השנתנות זווית קרני המשמש או אור הכוכבים. עם חירע עצוב, רפי זכר לפעמים את המורה לפזיקה בשנות בית הספר התיכון המאושרים, וכי צד הוא היה מתאים למד את המושג המופשט "חוּשָׁר" כ"חוּשָׁר אוֹר". אז, הוא למד זאת רק לבחינות, אך בעקבות הפעzieה, הוא למד זאת על גופו. וכך, לא עבר יום ללא געוגע יכולות - הכל כר טבעית אצל כלם - להבדיל בין חושך לאור.

אליסטריציה

ואז, הופיעו אנשים טובים והכירו לו חברים מסווג אחר: אלה שעיסוקם הבלעדי בחימר הוא לעזר לאנשים כמותו ולשמש להם בעניינים בכל שעות היום והלילה, לעוזר להם להגעה לכל מקום, לחוץ בביטחון צומת רחוב סואן, לקנות מצרכים בסופרמרקט, או לגשת לדואר. הםאפשרים לו ולשכמוֹתוֹ להיותשוב בני אדם עצמאיים. רפי קיבל כלב נחיה.

מאז הוא כבר לא היה בלבד בעולמו. היה לו קל מאוד להתחרב לחיה השקה והחכמה הזאת. רפי למד, שבעצם אין הרבה בני אדם שיכולים להיות כל כר אמינים וסבירניים אליו כמו כלבו.

טלאל, לילה ובובללה

שלא היה כל כריפה, אבל היא נעתרה לו מיד וכעבור חודשים המליטה ארבעה גורים יפהפיים. אחד הגורים נקנה על ידי משפחה מפינלנד. כל שנה, קיבלתי מהם בחג המולד תМОונות של צעפְּן אַסְלִי, עם מעיל ומגפיים.

אצלו השארתי את הגורה הקטנה ביותר, שהיתה לבנה ועדינה וקרויה לה **תותי**. כשבראה, זיווגתי אותה עם זכר שהיכרנו בחוף הים במכמותה, והוא המליטה שבעה גורים. מאיה, ביתוי, הייתה אך בת חצי שנה. שניהם מן הגורים מסחרתי לבעליים של הזכר, וגדו למשך שני גורים אחרים, זכר ונקבה. מדי פעם שכח, וביקש לדעת בני כמה הם, ואז היה מתקשר ושואל: "בת כמה מאיה?"

אצלו נשארו שלושה גורים, שקראתי להם **טלאל**, **לילה** ו**బובללה** (שלא ישכח מאיין באו...). שנים רבות נהנית מהם מאוד. נဟגתי לצאת איתם לשדות הפתוחים של שדה ורבורג, ולבסוף בהם רצים, אצלים ומושרים, במרחבים. לצער, לפני שבע שנים, בובללה הוכשה על ידי נחש צפע ולא שרדה. שני האחרים הם בני 14 ימים, זקנים, יפים ואהובים.

משפחה הסאלוקים מלאה אותו כלשושם שנה, ועדין אני מוקסמת מהם בכל יום מחדש.

לצערי הרוב, אורסולה חלה ונאלצת להרדדים אותה. גדי, שעוזר לי לזכור אותה בדינונת של כפר ויתקון, הציע לי גורת סאלוקי. קראתי לה **אלכסנדרה**, וכן החל הרומן שלי עם הסאלוקים.

שבוגרה אלכס, מצאתי לה זכר יפהפה בקלנסואה (זה הכלב היחיד שלא נחשב טמא מבחינת האיסלם, ובודאים רבים מחזיקים כלבים כאלה למטרות ציד ושמירה), אולם היא סירבה לusaloki היפה. בעל הכלב הציג בפניה גור בן תשע וחודשים,

משפחה הסאלוקים שלי

מאת סימה גלים

הסאלוקים הם כלבים מגזע עתיק, בן כ-5000 שנה. מוצאים במדבירות של מצרים העתיקה. במקור הם היו כלבי ציד שנהגו לצוד צבאים וארנבות. הם בעלי מבנה גוף אוירודיני ויכולים להגיע למהירות של 60 קמ"ש. בתנוחתם ובמבנה גופם הם דומים מאוד לצ'יטה האפריקאית.

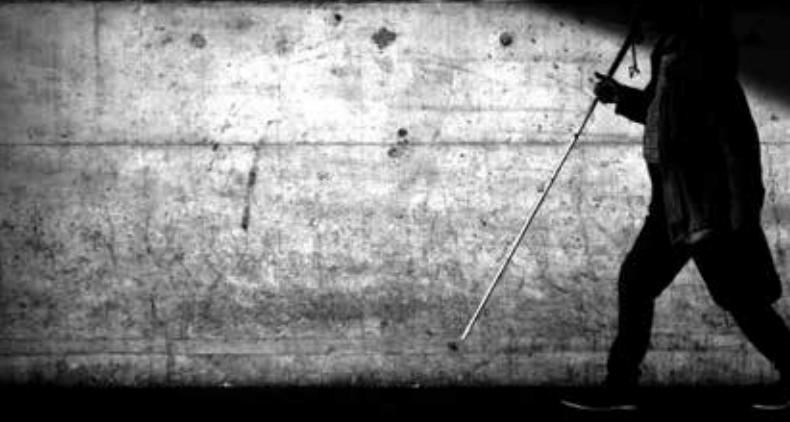
היהתי בת 23 ועבדתי במרפאה וטרינרית. בקר אחד, הופיע במרפאה בחור צנום ונאה ובידו רצואה שבקצתה הכלבה הcli.יפה שראיתי אי פעם, בצעע חיטה ועל פניה 'מסיכה' שחורה. במבט צרפתני חינני הוא אמר: "צריך למסור את הכלבה. אני רקדן בבת-שבע ולא נמצא בבית והוא אומללה, או-לה-לה".

קר אימצתי את כלבת הרוח הראשונה שלו, אורסולה דה קולנגר, כלבה גודלית, שהגיעה מבית גידל דה קולנגר בצרפת,יפה, משוגעת ומשגעת.

לימים, היכרתי את גדי מחותפי (אנשי כלבי הרוח המעתים בארץ מכירים זה את זה דרך הכלבים), שהיו לו שני סאלוקים מධאים, שנהגו לזרץ לבדם לחוף הים בבית ינאי ולתפס טרמף הביתה עם השכן של גדי.

צאפְּן אַסְלִי בפינלנד

מאז הוא כבר לא היה בלבד בעולמו. היה לו קל מאוד להתחרב לחיה השקה והחכמה הזאת. רפי למד, שבעצם אין הרבה בני אדם שיכולים להיות כל כר אמינים וסבירניים אליו כמו כלבו.

אילוסטרציה

חשיבות של קיימות, מותך דאגה להווה ולעתיד שלנו.

למשל, תמיד התרגשתי במי השתיה המוציאים שלנו. מה קרה להם בשנה האחרונות? האם יתכן שבגלל חומרិ הדבירה החודרים למי התהום שאנו שותים, טעםם אינו עוד כפי שהוא?

עשבייה חד שנתיות קמלה ומתרופרת באופן טבעי. אבל, שמרטפים אותה באביב, כשהיא ירוקה עדין, אנו מקבלים גדים רוזי כימקלים שממשיכים לעמוד זקופים. בשולי כיביש 6 ניתן לראות איך קוצרים צמחית חורף. לשולחן הנמור שנשאר יש את היפוי שלו. אפשר ורצוי לנוהג כך גם אנחנו, במקום להשקיע כספים בחומרិ הדבירה.

לסייע:

אני ממליצה מאוד להיכנס לאתר בו תוכלו למצוא מידע מרתק ומוקף על התנשומות ועל בניית תיבות קינון עבורן:

* מרכז הצפרות כפר רופין / מידע כללי ומחקרם / התנשומות ידית האדם www.birdwatching.org.il

* פרטם על המיזם הלאומי לשימוש בתנשומות ובבזים כדיירם ביולוגיים בחקלאות שנת 2010, אפשר למצוא <https://www.birds.org.il> לאחר הצפרות הישראלי - il.org.il

מידע על ציפורים / פרויקטים.

הקינון שהקבוץ בנה עבור התנסמתת הלבנה, שהוא מדברה ביולוגית. זה פרויקט שהצליח והתעצם, וכיום עד היום.

בסקר מכרסמים ארכי משנת 2010 נכתב, בין היתר:

"...התנסמתה הינה עוף דורס גנרייט, הניזון מגנון רחב של מיני טרף, אך מעדיף מכרסמים. הגמישות התזונתית של התנסמתה מתבטאת בכך שהיא תגיב מהר לכל עלייה בכמות המכרסמים המזוקים בשדות (עכברים או נברנים)... נוכחותן בשדות חקלאיים מפעילה לחץ טריפה קבוע על המכרסמים ומתבטאת ברמות נמוכות יותר של מכרסמים, הן בשנים רגילים והן בשנות שייא..."

אני מציעה, שהכפר ירכוש תיבות קינון להרכבה עצמית, ובפעילות קהילתית משותפת באחד החגים, נרכיב אותן כולם ביחד. ואז, בזמן המתאים (בסטוי), נפזר אותן לקראת עונת הדגירה הבאה של התנסמתת הלבנה. אני קוראת לאנשים בעלי יכולת ארגון וניהול לקחת על עצמן לפתח את המיזם הזה גם אצלנו.

מיוזם כבר פותח בהצלחה רבה בתל אביב ובישובים רבים נוספים בארץ ובאזור השכנות של לנו.

נכנסנו כבר לספר השיאים של גינס הזודוט לפרויקט החסה, באו ויכנס שוב לספר גינס, והפעם כיישוב הדואג לקיימות: בראש ובראשונה, נפתח בעדרת התנשומות / או הבדים את עיתת הנחשים.

אילוסטרציה

שניית, אני מקווה, שמקאן נצמך ונתעצם ונהفور לקהלת המאמצת אל חיקת חסיבה אחרת בדרך בה היא מתקיים בחויי היוםיום.

ובאו נצטרכו לתנועה צומחת ומתרחבת של קהילות המפתחות

נחשים, תנשומות ועוד

מאת ביל' סטמפל

התבקשתי להעלות על הכתב רעיון שהפצתי 'ב'נוגת מרצים', קבוצת הוואטסאפ המקומיית, שהפנתה אותה אל בני עיר, שהגיע (בחינם!) בצהרי שבת אחת, לכוד נחש צפע שהיה בעימות עם חתולי החצר שלנו.

החתולים בחצר מזהים את הנחשים. בני עיר לוכד אותם. אבל מי ימנע את הופעתם שוב? הנחשים באים ל'סופר, בו 'מורים' מכרסמים בשפע רב, 7.24.

אם נסגור את ה'סופר' שלנו, הנחשים יחליפו 'כרטיס מועדון' לסופר אחר, כמו כל צרך נבון. לנחש יש הרוי מוניטין כחכם מאד.

ובכן, הבז המצוי - בשעות היום, והタンשמת - בשעות הלילה, הם נציגי הטבע הבאים לעזור לנו. הם צידים מעופפים, וכן הם מוגדרים כmdbרים ביולוגיים. אנחנו יכולים להיעזר בטבע למקום להילחם בו. ואז, על פי רוב, הטבע יעשה את שלו. ככלומר, יעשה עבורנו את העבודה.

אנחנו יכולים בקהלות רבה לעודד את גידול אוכלוסיית התנשומות על ידי הצבת תיבות קינון על עצים גבוהים, על גגות של בניינים ציבוריים ושל בתים פרטיים בכפר, ובשדות הפתוחים על גבי עמודים ייעודיים.

משק בית של משפחת תנשומות אחת, אם תזמין לגור בתיבת קינון שנכנן עבורה, תצורך בשנה אחת אלפיים (!) מכרסמים עברו גודליה (ארבעה עד שמונה גודלים לכל משפחה).

אלפיים מכרסמים בשנה ירדו מ'מדפי הסופר, ויעברו ל'עגלת הקניות' של משפחת תנשומות אחת.

מי אם כן, רואה החשבון או הכלכלן אשר בינוינו, שיעשה את החשבון של עלות מול תועלת בהשענה הכספיות הנדרשת עבור רכישת תיבות קינון להרכבה עצמית?

זכיתי לשמעו את מריו לוי מקיבוץ שדה אליהו, בהרצתה על בתוי

זהירות! כלב נשוך!

מאת כוכי בריט

אומרים שהכלב הוא ידידו של אדם אך כמו שיש מיני דגים בים יש מיני כלבים גם. רוטוויילר אינו היחיד האופטימלי לפחות לפמי מה שקרה לי. הלכתי למוסף עם בעיה צעריה שטופלה במידוי ולא תמורה. כאות תודה עבור המחוואה הרכושיילר נבל מהמחזה ותקף את ברכי כמעט עד לחזה. מסתבר שעבאל המוסף עשה טובה לחבר שנגע לחו"ל והבטיח לחזור מהה.

בסוף דבר הפטע נתרף וכל זכר לאירוע לא נותר אך עד היום כshall בדרכן אני מרגישה את התפר בברון.

אילוסטרציה

זו הייתה אהבה שלא ראייתי מעולם. הכלבים קפצו מידיו הבעלים, רצוי, התנסקו, שיחקו ומימשו את אהבתם.

שמפניאלה' המליטה שלושה גורים וככנסה להריון עוד פעמיים, ובכל אחת מהן המליטה שלושה גורים. אנחנו לקחנו לעצמנו עוד שניים: את ברונדי, שהייתה קצר חריג, וחשנו למסור אותו, ואת טקילה, שהיא שובבה מאד. שאר הגורים חולקו בין משפחות שונות במושב.

במשפחה שלנו, כל ילד קיבל גור. שכולם באים לארוחת שבת, הם מבאים אתכם את הכלבים.

מרתק לראות איך הם מתנהגים בחברה. הם מתרוצצים ביחד, וουסים 'באזים' בחצר ב- לי סוף. מעניין לראות את הסדר ביניהם, אין הם מסתדרים: אחד נובח, מסתכל לצדדים, וכולם באים לעזר. מי הולך ראשון, אין הם מותרים זה זהה, או לא... לחיות ביחד - אין דוגמה יפה מזו. הם אינם רבים ביןיהם והם מקבלים כל כך יפה את המשפחה.

כאשר מישו נושא לח"ל, הכלבים ב'קייננה' אצלנו, וכולם נהנים שבעתיים.

עם הכלבים יש סדר יום קבוע: טיל בוקר – שלושה או ארבעה קילומטרים; ארוחת בוקר על הננדנה; ארוחות צהרים בבית; אחר הצהרים קפה-תה שוב על הננדנה, והולכים לישון".

משפחה ברגל שאיה מאמצת את הגורה מייפל

דורית מתארת הנאה אידירה מן הקשר עם הכלבים וمتקשה למצוא את המילים שיתארו את הרגשותה. "כשאנחנו חווים הביתה,இוזו שמחה!இוזו אהבה! כailו אנחנו האנשים החשובים ביותר. כשאני חולה, הם לא זדים מהמליטה שלי. יושבים בשקט. אני מרגישה את הדאגה שלהם.

טיול בוקר

הפודלים

לאחר שסיפרה לי על הצופיות, מתפנה דורית לדבר על הנושא שמעסיק אותה 7/24.

כאשר הנכד של דורית ודודי היה בן ארבע, קיבל מהוריו מתנה ליום ההולדת, כלבת פודל צהה כשלג, וקרא לה **תווי**. השמחה הייתה גדולה. תווי גדלה, יפתחה ונבחה לא מעט. כשבגרה, חיפשו עבורה זיווג (בגוגל כמובן) ומצאו עליה חדש מרוסיה, חום-אדמדם ומקסימים. הזיווג עליה יפה ותווי נכנסתה להריון. ההמלטה הייתה ספורה בפני עצמה: הנכד היה לבד בבית ושמע ילות מתחת למיטה. הוא הדעיק את דורית, וכשהגיעה, ראתה את תווי - שלא היה לה מושג מה קורה לה – מתרוצצת בבית והגור שהמליטה נגרר אחורי עם חבל הטבע. דורית חתכה את חבל הטבע וכך, במשך שמנה שעوت, המליטה תווי חמשה גורים. כדי לקבל הנחיות, צלצלה דורית לכלתה, שהיא רופאת נשים, וזה תקשורה לחברתה, שהיא טרינרית...

דורית התאהבה בוויסקי, שהיא המנהיג מההתחליה, ובשמפניה, שהייתה קטנה וחלשה, ודוריית דאגה לה שלא תקופת. גם שמפניה הגעה לפרקה ושודכה עם פודל חום, קצוץ זנב, שהגיע מתאילנד (שם עדין קוצצים להם את הזנב), בשם **ג'יז'**.

דורית והפודלים

תשומת לבו של אורח לא רצוי והביאו למקום אחר. הגודלים ציצו, גדלו והתחילה לעוף. הם היציצו מקצהה הקן, העוז עוד קצר, ו"פתחו", אומרת דורית, "געלו לי". שמחתי שיצאו לחיהם, אבל היה לי גם עצוב להיפרד מהם. בעבר שבועיים, הופעה כל המשפחה – אבא, אימה ובני הצעירים – ובמשך כמה ימים הגיעו מעל ראשינו ועפו להם. בעבר זמן נוסף, הגיעה להקה שלמה ובשנה שלאחר מכן כבר היו כאן חמשה קנים".

גודל של צופית

פודלים וצופיות

סיפורה: דורית TABOR, רשותה וערוכה: ROTI TALMOR

הצופיות

כל מי שעובר ליד בית משפחחת TABOR, מבחין בחצר המקסימה והמטופחת, ולא פעם גם זוכה לראות ולשמעו את כלבי הפודל של המשפחה. בשעה נעימה לפנות ערבית, אני יושבת עם דורית במרפסת הפתוחה שפונה אל החצר. אנחנו נפגשות כדי שדורית תספר לי על הפודלים שלהם, אבל לפני כן היא מראה לי עליה גודל של זגים, ומספרת שעלייה היה כן של צופיות. היא מתארת איך הגיעו בני הזוג, והוא – עם נזוצות וירקקות זhorot, היא – אפורה ומתנקה, ובדקנו היבט את השטח, אפילו נכנסו לתוך הבית. לאחר בדיקה מדוקדקת, בחזרו בני הזוג באותו עלה והתחילה – בעבודות צוות – לארוג את הקן. לאחר שיצרו את השלד, ריפדו אותו בנזוצות ולאחר כשבועיים של היכרות והתאהבות, צצו שתי ביצים בקן. דורית ודודי עקבו בהתרgesות אחר ההתפתחויות. הם עלו על סולם והיציצו לתוך הקן. לאחר זמן מה החלו לבקע ציצים מתוך הקן והם ראו שני גוזלים קטנים, עיניהם עדין עצומות וגופם עדין מכוסה בקרום. הנקבה נשארה איתם בקן, וכל יום, פעם אחת בבוקר ופעם את חת' אחר הצהרים, בא הזכר להחליף אותה. הוא לא ישב אותם בקן, אבל נשאר קרוב מאוד, השגית, הביא אוכל, ואם היה צריך משך את

הגדת הווירטואלית של רינבו

מאית אילית יוסף

קשורה, לא פעם קפיצה על דלתות הבית או מירירה בbbox. אחרי שמתה קשת, חיכינו זמן רב לפני שהחליטנו לאמץ כלב חדש, וזה בהחלט הייתה אחת הסיבות. אבל אז גידלו הילדים הקטנים וسمענו על גורי ריצבק מעורב בברדור שנולדו ברמות השבים והחליטנו לקפוץ שוב להרפקתה של צירוף כלב חדש לשפחה.

בהתחלת חשבונו, שאמנסג'ור את המרפא הגודלה, הכלבה תישאר שם. אבל רינבו הייתה שובבה וסקרנית ומחר מאוד מצאנו אותה דרכם לצאת מהמרפסת ומהחצר והיינו

במקורה שמענו על גדר אלקטרונית והחליטנו לנסות. את הקולר והמנגןון רכשתי בחנות המתמחה בצד לבני חיים יחד עם המלצה למאלף כלבים שיתקוני אותה. המאלף עבד בחצר במשרץ כוים: חפר בגינה, קדח בשביל הגישה וטמן את הקבל החשמלי באדמה. אחר כך לימד את רינבו להסתגל לקולר. הוא רתם אותה ברצואה, טיל אליה מסביב לחצר והרגיל אותה לאמוד את המרחק המהדר, שעדיין היא יכולה להגע מבלי להרגיש ברטט הלא נעים של הזרים החשמלי. מהר מאוד רינבו למדה את התהום הבטווח שלה והתרגלה לא יצאת מהחצר גם כשייש מולה פיתויים, כמו למשל אוכל שהוא מאד אהבת לנוושן...

过后一段时间，Rinbo 已经长大，它已经七岁了，而且是只母狗。在她生命的最后阶段，我们决定领养一只新狗。我们选择了一只混种的 Dachshund，名叫 Zayser。Zayser 是一只黑色的狗，非常友好，很快就适应了我们的家庭。

גם כשאנחנו יוצאים בלבדיה, Rinbo יודעת שלא רצועה ומלווה אcharai לא כדי להצא. היא פשוט לא חשובת בכלל לצאת לבדה.

רינבו

את כלבתנו **רינבו** אימצנו כשהייתה גורה בת מספר שבועות. אימא של רינבו היה כלבת ריצבק חומה ואבא שלה לברדור בן. הדיזוג זהה הוליד כלבה שחורה עם שער קצר ופס ב仄ת ריצ'רץ' שמעטר את גבה. כך יצא, שרינבו נראה כמו כלב שהשתובב עם ילדים ויש לה תיאנון בלתי נלאה.

קראנו לה רינבו (קשת באנגלית) כי לכלבת הבית הראשונה שלנו קראו קשת. היא הייתה לכלבת צאב חביבה ויפהפה, שאימצנו בשנת 1998, ממש כשהגענו לשיכון ב' בשדה ורבורג. הינו בין התושבים הראשונים בשיכון, שעדין לא הושלמו התשתיות ו מרבית הבתים היו בבניה או שעדיין לא התחילו לבנות אותם. קשת ויתר הכלבים המעטים שגרו כאן הנהנו מחופש מוחלט והסתובבו חופשי בין החצרות. הילדים היחידים שהיו בגן שעשויהם היו שלנו ונוכחות הכלבים לא הפרעה להם. מאוחר יותר, כשהתאכלסה השכונה, נאלצנו לקשר את קשת במשר רוב שעות היום, כדי שלא תפחיד את ילדי השכנים או תיטפס חלילה על ידי לודכ הכלבים. היה לה קשה מאוד להיות משפחתה של דגנית, שנשארה ללא כלב.

בגל שמות הכלבים, שואלים את דורית אם היא מרצה בשתי משקאות חריפים, אבל היא נשבעת שהיא שותה רק חצי כוס יין בפסח ובראש השנה...

ביום העצמאות, תותי, הסבטה-רבתא חלהה. דורית והחתן היו ביחיד בית החולים לחיות, והבינו שהמצב סופני. בדמעות, מתוך הבנה שבקרה זהה מותר החיים מן האדם, ביקשו המתה חדס. יש לנו בית קברות קטן בחצר. קברנו שם את תותי ואת סופי. כל שנה הילדים מביאים לשם פרח ומשחק של כלבים,

או מרת דורות בצער. בעקבות מותה של תותי, חזר **צ'יסר** לשפחתה של דגנית, שנשארה ללא כלב.

דורית מוסיפה: "תמיד היה לנו כלב כלשהו, אבל בעצם אני פניה יותר לראות את הכלבים ולהיות איתם. העולם שקיים בין הכלב והאדם – מי שלא חוווה את זה, הפסיד משהו, כמו מי שלא התאהב או מישוי שלא ילדה. זה עולם כל קר ורגש, קרוב ומנחם. ולן רק המגע."

לגדל אותם זו לא מצווה אלא מהות חיים."

הכלבים נרגשים כשכל המשפחה מגיעה לארוחת שישי

הפודלים קטנים מאוד. זה אפשר להחזיק אותם עליינו בלב קושי. הכבב ביוטר הוא ויסקי, שמשקלו חמשה קילוגרם. נוח מאוד לגדל אותם. הם אינם משירים שיער. لكن נבחר הסוג הזה מלכתחילה. אין שערה אחת בבית על הבד או במיטה. למדתי ספרות כלבים, ואני מספרת אותם בעצמי. רק כאשר מספרת אותם, השערות נבדקות לי לבגדים.

טיקלה הייתה בהרין והיה לה סינדרום 'גור אחד', שגדל יותר מדי וכן עברה ניתוח קיסרי.

לו יכולתי, הייתי לוקחת עוד פודל, אבל חמשה – זה כבר נראה מוזר, לא? אם רוצים לתת לכלבים את הטיפול הטוב ביותר, זה יקר מאד. ציר גם תכנון המשפחה.

הכלבים יודעים המון מילים והם ממשמעים מאוד. למשל, אם אומרם להם לлечת לחדר, הם מבינים ו עושים זאת. אבל (ודורית מדגימה) אם אומרם לויסקי 'בוא להסתפר', הוא מיד בורח, כי אינו אוהב את התהילה. כשאני שואלת 'מי רוצה לאכול?' כולם קופצים בשמחה. לכל אחד מהם יש צלחת ומיטה משלה."

דורית מרגישה, שככל משפחה שקיבלה מהם כלב, מגדרה את הזמן 'פני ואחרי'. אחת המשפחות, שקיבלה את **מייפל** קוראת לה 'יאושר', כי הילדים כל כך אוהבים אותה.

שנתיים אחרי כן, אותו דमבו נוגה לrox אחורי האופניים שלו שנגעתי לעובודה במוסך בהוד השרון. דםבו רץ אחורי, ישב כל היום בלי לזרז בפינה מוצלת במוסך ואך רץ הביתה אחורי האופניים. כשהיה בבית, התלווה לבני המשפחה לכל מקום שהלכו. עברו עוד שנים, ולוי כבר היה מיחסן של כל גיבון יקרים בחצר. בוקר אחד, מצאנו את דםבו, שהוא כבר זקן, פצע על המדרכה ליד הכביש. מישחו ראה שרוכב דרס אותו בכוונה. רקחנו אותו לווטרינר הדיעוז, ד"ר קלמנפרן בהוד השרון. דםבו לשנה אותה שנות מותות, אבל הפעם שכש בזנבו, כייד שחווטרינר יכול לעזור לו. ואכן, הוא טיפול ונשאר בחיים. נעלנו אותו במיחסן הכלים כדי שיוכל לנוח ולהחלים. למשך מוקדם בבוקר, נכנס לחצר גייפ של משמר הגבול והשוטרים שאלו על הכלב וביקשו לראות אותו. מסתבר, שהם תפסו אדם פצוע, שטען שנייה לגונב כלים מהיחסן שלנו, ומכוון שסביר ואכן, במיחסן הייתה שלולית דם גדולה. בדיעבד הסתר, שהגבנים באו יום קודם, דרכו את הכלב בכוונה, ומכוון שסביר שהוא מה, באו לבצע את הגנבה המתוכנת. דםבו חיו איתה עוד כמה שנים. יום אחד, שני ורץ, שהיה קטנים אך, שיחקו איתה בגן השעשועים ליד הספריה. כשחזרו הביתה, נשכב דםבו על השטיח וחולף מן העולם.

את לידי, כלבה מסוג רועה גרמני ענק, קיבלנו מצער בעלי חיים כשהיא בהריון. גידלנו את הגורים וחילקנו לשכנים ולחברים בכפר. היא נגעה לשכב ליד התנור בפזה אצליות, בשילוב הרגליים הקדמיות. הילדים נהגו להניע עליה את הראש ולצוף בטלוויזיה. תמיד היו לנו כמה כלבים, לפחות שלושה. בשיא, היו שמונה. חלקם נאספו מהרחוב וחלקם אומצו מאגודות למיניהם. היה ממש מקרים לראות איך נוצרו חברות בין כלבים, למשל בין

הרמתי את העיניים וראיתי שצופים בי כעשרים כלבים אימתניים מסוג פיטבול, אסטוף ודוברמן. לא נבהלה!
קרואטי להם, והם התקרבו אליו בזיהירות, רחרחו, ותוֹ כמה דקות נשכבו כדי שאград להם בבטן.

כשהגיע המאמן, לבוש בגדי הגנה עבים, הם רצוי לעברו ותקפו אותו. יצאתי בשלום בזכות הגישה שלו לכלבים. אני מעלה אותו יודע שאר על פי שמאנים אותם לרצח, אם עומדים לדם מישחו בו. אולי מרגיש אם מישחו עצוב, וזה הוא מילל. לפני שלוש שנים, ג'ליותי שאולי מתנהג אחרת כשהוא מישחו שיש לו מחלת קרה. ההתנהגות שלו מסמנת לי, שאמליך למטופל לлечה קישה. להיבדק."

בוב בת 19

כל החיים שלי אני מלואה בבעלי חיים. כשהיינו קטנים, אחותינו רונית ואני, שמר עליינו **פלוטו**, שהיה כלב מדובלל, מעורב, שילוב של פולד עם מי-יודע-מה. הוא הילך איתנו לכל מקום. גם שהצלכנו לגן של שרה יונגרמן, הוא ליווה אותנו ולפעמים נשאר שם עד סוף יומם הפעולות וצעד איתנו חזרה הביתה. עם הכלב זהה הבנתי, שם הוא נובח, זה לא אומר שהוא לא מדבר...

יום אחד, יצאה אימי מהלול עם עשרה מגשי ביצים, לא שמה לב לאזהרות ונפלה עם הביצים על פלוטו, שברח להוציא את נשמתו באותו מקום זמן קצר לפני כן. זה היה אירוע עצוב ומצחיק כאחד.

ההורם אפשרו לנו לגדל בעלי חיים בחצר, וכך היו לנו ברוחדים, בריכות, תרנגולות, אגמיות, טווסים ומנדרינים. בוקר אחד מצאנו את כל הלול מפרק. מסתבר שביליה חדרה נמיה ללול ועשתה בו שמות. **דמבו**, הכלב הכנעני, שגר איתה את החשבון. היה לדמבו 'רומן' מעניין עם חתול הבית הגיגי. **גינגי** היה חתול גדול, 'הערס' השכווני, שנרג ליריב עם כל חתולי השכנים. כשהסתבר עם חתול חזק ממנו, הצלח למשוך אותו לשטח של דםבו, וזה 'טיפל' בו. לא הרג אותו, רק הפחיד.

סימונה - רואה רക צללים

גן החיות של משפחת סגל

סיפור: גידי סגל, ראיינה ועריכה: רותי טלמור

בחדר המסתנה בклиיניקה/סטודיו של גידי (גدعון) ויעל סgal, מקבלים את פני הבאים התוכו **יוסי** שבבלוב – בצוים, תור, ליעיסת עלי מרווה רפואי שמאפייצה ריח נעימים, והכלב **אולי** (מלטדי לבן, קטן, מתולתל וחמוד) – בקפיצות ובנביחות שעובודה בווילה ברמת השロン לפני כמה שנים, שמעתי ילות

עם השנים, הפרק אולי למעין עוזר שלי. הוא נמצא אצלם בклиיניקה כל יום. כשהבאילד עטם צרכים מיוחדים, אני אוהבת אותם, יודע שאר על פי שמאנים אותם לרצח, אם עומדים לדם מישחו בו. אולי מרגיש אם מישחו עצוב, וזה הוא מילל. לפני שלוש שנים, ג'ליותי שאולי מתנהג אחרת כשהוא מישחו שיש לו מחלת קרה. ההתנהגות שלו מסמנת לי, שאמליך למטופל לлечה קישה. להיבדק."

גידי מספר על חוותתו עם בעלי חיים בעת השירות הצבאי: "הכלב **קוטר**, תערובת של דוברמן ורועה גרמני, עבר איתי חלק גדול משרירות החובה בצבא. נהגתי לקחת אותו בציימידן על הגב. הוא קיבל את שמו ממשום שתמיד קיטר. היה לו מה להגיד על כל דבר. הוא היה נאמן לצוריה יצאת דופן. היה מנחש מראש מה אני עומד לעשות ופועל לפי זה.

בצבא ניסו להכניסו לשירות לאמות. זו הייתה מדהימה, ממושעתה מאוד, עומדת, הולכת, נשכבת, הכלול לפי החיל שホールך לפניה. היא אינה פוחדת ואפשר להטיס ולהציג אותה. לאמות השתתפו בהרבה מסעות בהרים במלחמות לבנון הראשתונה. הן מסוגלות לophobic מטען כבד מאוד. הבעיה היא, שאם הלאמה נשכבת, היא לא מסוגלת לקום עם כל המטען הכבד והיה צריך לפרוק הכלול ולהטעין מחדש מחדש כשהיא עומדת. כש.ncbi בamarבים, שימושו הלאמתה להגנה מפני הקור וגם מפני אמצעי זיהוי תרמיים, בזכות הפורואה העבה שלהן.

באותה מלחמה, מצאתי גור כלבים שאיבד את רגלו ואמצתי אותו. הרופא הגדודי תפר את הגדם ואני טיפולתי בו ונקשרתי אליו. כל הזמן היה איתי בבטן הנגמ"ש או על גביו, וליווה אותי בכל פעילות. הוא לא פחד מקהלות הירוי. החבר'ה קראו לו **סgal** על שםי. הייתה הפגיעה, ואנחנו קופצנו מהנגמ"ש כדי להסתתר. משום מה, חשבתי שהיא יותר בטוחה עבורי בנגמ"ש, והוירתי לו להישאר. לצערנו הרבה, הנגמ"ש חטף פגעה ישירה והכלבלב נהרג.

זמן אחר, שיחקנו כדורגל בבסיס. במרתג' מגדור לידינו היו אימונים של כלבי תקיפה של צה"ל. הcador שלנו עבר את הגדר, ובלי לחוש פעים קפצתי ו עברתי את הגדר הגבוה. שמעתי את מאמן הכלבים צעק 'אל תזוז'!

ויאב ויעידן עם הכלב בסקיר הגדול

תוכי יוסי

הסום שברה. חבוט ומוכה חזרתי לאורוּה עם האוכף על הגב, ממש כמו בסרטים... כשראה אותו אדם חזר לא הסום, לא שאל לשלומי, אלא שאל בכעס: "איפה הסום? ולמה חזרת בלאudi?" וכך, חזרתי למקום הנפילה וחפש את הסום. גישנו אחר עקבותיו, ומצאו אותו באחן להנאתנו. אחר כבוד הובלנו אותו צהرا לאורוּה. כך היה פעם, ומה שלא הרג אותנו, חיזק אותנו. רכבותינו עוד תקופה ארוכה על סוסים שונים במושב ובאזור, עד שרכשתי לי סוסים משלי. הום בעבודתי חוות סוסים שעוסקת באילוף סוסים ובלימוד רכיבה.

נכסים צפע

תמיד הייתה בי תשובה לשוםם בפרט ולבני חיים בכלל, כולל נכסים צפע... במושב סובבים אותנו בעלי חיים לרוב.

כאוהב טבע, תמיד הסתובבתי, חיפשתי, הסתקרנתי... חיות רבות פגשתי: קיפודים, צבים, גיריות, נמיות, אפלו חזיר בר היופה, הכרתי ציפורים שונות, חוגלות, בזים, דוכיפת, שחרור, עורבני, יונקי דבש, תנשומות, ציפורים נודדות ועוד ועוד... וגם נחשים. בחלקם לא ארסים, כמו זעמן שחור, עצמן מטבעות, תלום קשים, זיתני ועוד.

נכס אחד אrosis חיו באצורה, צפע ארץ ישראלי. לאחרונה, נכס הצפע נראים מדי פעם - יותר מאשר בעבר - ליד הבתים.

עד כמה שידוע לי, בקבוצת הוואטסאפ של נשות המושב, 'נהגת מירוץים', מישיה בקשה עזרה בגל נחש שבירך בחצר שלו, מישיה הציעה לה לפנות אליו, ומazel אני הכתובת לתפישת נחש צפע במושב...

אבל הקשר שלי עם נחש הצפע התחיל הרבה לפני כן. משק חקלאי הוא מוקד משיכה לעכברים ולחולדות, ואלה מושכים את הנחשים. כשהיה צעיר, נפגשנו הרבה בನחש צפע, וגם הצלחנו פשטוטר אוטם: מחצינו את ראשם בטוריה. עד שיום אחד לא יכולתי להרוג אותם עוד והחלטתי לסתופס את הנחש ח'י.

הצלחת לי להבריח אותם לthur קופסת פלסטיק גודלה, שגרתי את המכסה (לא לפני שדאგתי שישיה לנחש אויר).

היהתי בערך בן 16. עלייתי על הטרקטור ונסעתי לפועלות נוער שהתקיימה באותו יום. הגעתה, ירדתי עם הנחש בקופסה וכל החניכים ברחו...>.

סוסים, נחשים ועוד

מאת בני עיר, צילום נעם שושני

בני עיר בחוות הפסים

אין הכל תחיל?

גדלתי במושב מוקף בשדות רחבי ידיים, עם שבילי עפר לרוב ובלוי מדרכות וגדרות. מעטים היו הילדים בגלי, אך שטביי היה שאחתרב לבני החיים שיינו לי כתחליף לחברים. תמיד חלמתי רוכב על סוסים, ואז, בגיל עשר, ניתנה לי ההזדמנות לראשונה.

הסופה היידי

למשפחת בן-דע הייתה סופה בשם **הידי**. נעמי, אם המשפחה, הזמין אותה את הסופה לאוכף ולרaskan. עליינו שנינו על הסופה, נעמי רתמה את הסופה אתמול טובון, שהיא בן שמונה, לרכיב על הסופה, אני, הגדל - מלפנים ומולי - מאוחר. נעמי אמרה לנו: "פישוט תלכו בפרדס לכיוון אחד, וכשתחtrace לחזור, פישוט תסובבו את הידי". היא רק לא אמרה לנו שבדרך חוזה הסופה תדהר מהר לאורוּה... פגשנו כמה ענפים וטופדים בדרך, אבל הגענו בשלום. שנאנספו מאשפחות וזכו לבית חם ומבד במשפחתו. "כלב מרגש שאוהבים אותו, ונונן אלף מוניים בחווצה."

הסוסים של אדם

היה איש במושב והוא אדם הוניגשטייך, שהיה קונה סוסים צעריים, מאלף אותם ומוכר אותם, כתוספת לפרנסה. אני, שהייתי כבר מנוסה (הרי כבר רכבתי על היידי כמה פעמים וחזרתי שלם), ביקשתי מאדם לרכיב אצלו והבטחתי בתמורה לעשות כל שיבוקש. רכבתי על סוסים צעריים, נפלתי פעמים רבות, אך קמתי והמשכתי. באחת הפעם שרוכבתי, נקראה חגורת האוכף ומצאתי את עצמי על הקרקע עם אוכף ולא

אליו ולא עוזר, אלא מפיל אותו, דוחף את רגשו לתוך החול ומריר מעליו. "בז'וכטו, הפסקטוי ליישן אצל ההורייט", אמר עידן.

גידי ועידן נכנסים זה לדבריו זה, נזכרים בנוטalgיה בעוד ועוד סיפורי חיים ומספרים על התוכים שגידלו: **תיק תוק** היה תוכי ירוק מסוג קווק, כמו דררה אבל קטן יותר. בזמן מבצע 'צוק איתן', חשירט סיל מעליינו, התוכי מת מודהם לב מרוח בהלה. **שוקי** היה קווקטיל שדיבר. הוא היה אומר 'בוקר טוב', וגם 'צריך פיפוי', שימושו נכנס לשירותים. גם הוא מת מבלה, כשפקץ חתול על הכלוב שלו. את התוכי יוסי מצאו כששכב פרוש כנסיים על הדשא בפרק בהרצליה, והביאו לאבן לשיקום. הוא הביע חיבה לשיר 'תוכי יוסי' אשר אריך איניגשטיין והתחילה לומר 'יוסי', ורק קיבל את שמו. הוא אהב גם שירים וمارשים רוסיים, ומצטרף אליהם בשיריקות. אבל, הוא לא אהב שמתקרבים אליו, וכשעדין בא להאכיל אותו, הוא תוקף אותו. גידי מספר, שום אחד נכנס עכבר, יוסי, שהוא מחוץ לכלוב באותו זמן, צנחה עליו כמו נשר. עידן מספר על יונה פצעה שהביא מהביסיס הצבאי בו הוא משרת, כדי לטפל בה. ללא ספק, האהבה לחיות עוברת מדור לדור במשפטת סgal. גידי מספר, שב עבר היו רוז מעל לשולשים חתולים וכשהיה הולך בעקבות החליל מהמלין. לשני כל הגדל, כמו הילדים שהלכו בעקבות החליל מהמלין. לשני היה סוס פוני.

גידי מסכם ואומר שבמהלך השנים עברו במשפחה עשרות חתולים, עשרות כלבים, שני סוסים, שבעה או שמונה תוכים ולא מעט שרקנים. **המשותף לכלם הוא, שי"א לה הי חיות שהרגישיו אותו ואנחנו הרגשנו אותו. הדבר המשמעותי ביותר היה הנאמנות, גם של החתולים, למרות העננה שהם אינם באמנים".**

בכל הסיפורים, גידי מדגיש את הנאמנות שמשמעותם בעלי חיים שנאנספו מאשפחות וזכו לבית חם ומבד במשפחתו. "כלב מרגש שאוהבים אותו, ונונן אלף מוניים בחווצה."

ויסקי, דוג דה בורדו גזעי עם מחלת לב, בין **קליפורד**, דני שחור ענק. לקליפורד הייתה נשמה של משורר. בלילה נתגלה לצטרוף לילולות התנים. הוא טיפח את ויסקי ודאג שלא יאכלו את האוכל, בغال שהיה חלש. כשייצאנו לטויל, היה מחייב בפיו את הקולר של ויסקי, שלא ניתן לאיבוד. יומם אחד גילינו, שוויסקי, שהיה מטפל בילדים רבים בכל יום, הלך לעולמו. ראנן על קליפורד, שהוא מתאבל, כאילו משהו בו מת. בעבר שבע שנים מת גם הוא. הבנו, עד כמה המושג 'החבר הטוב ביותר של...', שנחנכו מיחסים אותו לעצמונו, מסביר את העבודה, שבטבע, כלבים חיים בקבוצות, ואם לא מנסים לשבור את המנהיגות, זוכים להגנה.

בחצר משחקים - פנדת השחורה, יולי החומה, ואוליבר הלבן

נכון להיום, נמצאים אצלנו: אחד – אול. שנייה – בוב בת 19, שהגעה כגורה וחשבנו שהיא גור, שלישית – יולי בת ה-17, שמייחדו השair או צלנו לחודש לפני כש שנים, רביעית – פנדת, שהגעה ביזמתה עם ריתמה של כלב נחיה. מסתבר, שהיא נפל של בית ספר לנחיה באשדות יעקב. נחיה היא לא יודעת והיא גם לא ממש ממושמעת. חמישית – **סימונה** מדימונה. סימונה, כלבה מסוג גולדן מערוב, ניצלה ממעבדה להברחת עיניים. בغال הניסויים שנעשו בה, היא רואה רק צללים. מכל הכלבים, היא היחידה שקשרורה גם כשהיא בתוך החצר. גילינו, שכך היא מרגישה שיש לה תפקוד של שמירה, וזה מרגיע אותה. אם לא – היא בורחת ונפתחת על ידי הפתק.

בשלב מסוימים, נכנס עידן, בנים של גידי ויעל, ומצטרף לשיחה. גידי מזכיר, שגם ויסקי היה של עידן. עידן נזכר איך ויסקי אהב לתפוס ולأكل צבובים שהציקו לו, ואיך נעקץ, ככל שמאם לב שהוא אוכל דברה. הוא נזכר איך, בטיולים, **בסקר** (דני ענק מנומר, נקרא על שם הספר 'כלבים של בני בסקרוויל') היה הר

הנוסע המתמיד

מאת יעל הר-שווין

שלו שנוגש אליו. הפעם גם הקשה עליו לתרפס חיות, כי ברגע שזינק על טרפו, הפעם צלצל והסיגר אותו לקרבן המועד, שהרוב הספיק לברות.

בשדה ורבורג ילדתי את שלוש בנותי ופיסטוק ידע שאסור לו להתקrab אליו יו ותר מידי אונ, חיליה, לשוט אונ. הן היו קטנות ואהבו אותו מאד. מטיבם הדברים, מאז נולדו הבנות, היה לי פחות זמן אליו, לטעו אותו ולאהוב אותו כמו פעם. הייתה כל kali עם הבנות הקטנות והתינוקת החדשה שנולדתה. אני חשבתי שהזה העציב אותו אבל הוא הבן.

יום אחד פיסטוק נעלם, ומניסוני, כשהיה נעלמת, זה סימן רע. לאחר שהחיפשנו אותו במשך שעות, מצאנו אותו בשדה סמוך לביתנו, מת, בלי סיבה נראית לעין, בלי סימן ובלי רמז. ערכנו לו לוויה מכובדת, אמרנו עליו דברים יפים וטמננו אותו באדמה. הבנות קטו פרחים ושםו לו על הקבר. הייתה רוצה להאמין שמת מהר ובלי כאב.

הוא קבור ליד ביתנו כבר ארבע וחצי שנים.לקח לי הרבה זמן להבין שהוא אכן עוד ושפה הוא ישאר תמיד. הנושא המתמיד שלו נסע עוד נסעה אחת אחרת, בלבד.

על פיסטוק

פיסטוק מבלה בחצר ליד הים בקפריסין

את החורף הקפוא, שלג בחוץ ומינוס 16 מעלות. פיסטוק היה איתנו בבית, פחות הסתווב חופשי בחוץ, אבל מדי פעם פתחנו לו חלון והוא קיפץ לו בשרג. נשענו לבקר את המשפחה בישראל, טיפולו בו במסירות בנות בית חב"ד החמודות שגרו בדיק מולנו והקיפו לחת לו, כמובן, אוכל כשר ולא את אוכל החתולים שקנינו לו בספר הליטאי.

מליטה חזרנו ארצה, עברנו שוב דירות, פעם למושב בדרום ופעם לרעננה, עד שהגענו לאן - לשדה ורבורג. כאן פיסטוק מצא את הפינה שלו די מהר. הוא נג לשבת על המסלעה בגינה, בכניסה לבית ולהקחות לנו כל יום עד שחררנו הביתה מהעבודה.

לפיסטוק הייתה חוכמת רחוב, שהקסימה אותנו בכל פעע מחודש. הוא תפס מדי פעם חיים שונות, הביא לנו אותן והציג אותן לראואה: ציפורים, חרדונים, עכברים, ג'וקים, עכברים, חולדות ואףילו נשח קטן פעם אחת.

בשלב מסוים, שמו לו קוילר יפה עם פעמן קטן, וכשהוא רצה להיכנס לבית או לצאת ממנו, הוא לא היה מייל ומנדנד, אלא רק מנער את ראשו פעמים והפעמן היה מצצל. זה היה הסימן

פיסטוק

במשך שעות בלי יכולת לצאת. למרות שנטתי להם כדור טישוטש, הם היו מתחווים מאוד ורבו זה עם זה בבלוב הקטן. עם נחיתתנו בקפריסין, התנצל علينا נציג השירות הוטרנרי בשדה התעופה. כמעט לקחו לנו את החתולים, בטענה שאין לנו את כל האישורים, ודרשו שנשלם כופר בסך 750 דולר, בזמן בלבד(!), אחרית ישאירו את שניהם בהסגר בשדה התעופה.

כמובן שלימנו מיד ושיחררו אותם, וכך נסענו לבית החדש שלנו, שהוא ממוקם ממש מול הים.

בהתחלת החתולים שהיו רק בבית ואחר כך למדנו לצאת ולשחק בחוץ, בגיןה שבין הבית לחוף הים. כל השכנים שלנו אהבו אותם מאוד. הרגשנו בטוחים מאוד ולא חרדנו שימושו יפרוץ בבית, لكن השארנו תמיד דלת או חלון פתוחים כל היום וכל הלילה, והחתולים נכנסו ויצאו בחופשיות, ואכלו המון דגים ופירות יםicia למקומות.

בזוקה נעלם פעם אחת ולא חזר. חיפשנו בכל מקום במשך ימים ולצערנו הבנו שכנראה נדרס. מאז רק פיסטוק נשאר איתנו, וקיבל את מלא תשומת הלב שלנו.

בביקור אצל טטרנר קפריסאי, פיסטוק קיבל חיסון וזחה לקבל גם דרכון אירופאי. מי היה מאמן - לחזור שלו יש אזרחות כפולת, דרכון אירופאי ודרכון ישראלי...

לאחר כמה שנים בקפריסין, עברנו למדינה רחוכה חדשה. פיסטוק עבר את ביקורת הגבולות עם הרכון האירופאי החדש שלו ללא בעיה והגיע אלינו עד ליטא, שם גרנו תקופה. עברנו

את פיסטוק פגשתי לראשונה ליד דירתנו בחיפה, גור קטן בן כמה שבועות, אחד משישה גורים שהמליצה חתולת רחוב כעוסה, שנייסטי לאמץ ללא הצלחה. החתולה פחדה מאוד מבני אדם ולא נתנה לנו להתקרב אליה, אבל, די מהר, הגורים שלה כן התקרבו אלינו ואהבו מאוד לקבל אוכל, ליטופים ונשיקות.

חדש לאחר מכן, עברנו לדירה אחרת והייתי צריכה לבחור חתול אחד שיצטרף אלינו, כי לאמצ שישה גורים לא היה אפשר בחרתי בפיסטוק. הוא היה חתולו יפהפה, אפור-לבן עם עיניים ירוקות בורקות, שתמיד שמח לקבל את פנינו, ורץ וKİפץ בקלילות לצידנו ששחררנו הביתה מהעבודה. היה בזה משה מאד חינני ששבה את ליבי.

בדירה החדשה, התברר, חיכה לנו חתול רחוב נוסף. גם הוא היה גור קטן שהעריך את פיסטוק מהרגע הראשון. הוא נג לכת אחריו ולעתות רבות, כמו ילד קטן שמחקה את אחיו הגדול. קראנו לו בזוקה.

פיסטוק ובזוקה בחיפה

כמעט שנתיים גרנו עם שניהם בדירה בחיפה באידליה, ואז שוב עברנו דירה, הפעם ל...קפריסין.

הכנתי את כל המסמכים כנדרש: אישורי כניסה משרד הבריאות, אישורים טטרנרים, חיסונים וכו', והטכנו אותם איתנו. זאת הייתה טישה מאוחרת וקשה מאוד עבורם. גם עבורי היה קשה מאוד לראותם חסרי אונים בתוך כלוב קטן

מה אוכל התרנגול?

שתי רגלייה הקדמיות, ובשניה - את האחוריות, ומשכיב אותה על משטח הבטון ליד הדיר. אבי קשר את הרגלים, וחוגג הגז התחליל. בשנים הראשונות היו לגוזד מספריים ענקיות שאיתן היה גוזז את הצמר. מידיו פעם, היה פוצע את הכבשה בחתרן קטן, ולכן היה מוכן שם מבועד מועד יוד לחיטוי הפצע. עם השניים, השתכללו המספריים, ובשנתיים האחרונות השתמש הגוזד במספריים חשמליים, כמו אצל הספר שעשה תספרות גלאה במספורה. את הצמר היו ממלאים בשקדים, ומוכרים אותו לעربים, שניקו אותו והכינו ממנו שימושות.

תופעה מזומה הייתה אצל הכבשים: אף שלחן רוב הזמן היה מלא נזלת. צ'וצ'קו היה הפיתרון המושלם לטיפול בעביה. הוא היה תרנגול יפה, בצבעים עצום של חום, כתום ולבן, עם כרבולת אדומה זקופה לראשו.

הוא הסתובב בגאוות בחצר והDIR היה לו לבית. הוא היה אוכל את התערבות מהאבות יחד עם הכבשים, ולקונוח היה קופץ כל פעם על כבשה אחרת, ומנקה לה את אף...

קר צ'וצ'קו הילך גודל, ונוהה ענק. הוא ממש הריגש כבעל הבית בחצר, ולא אהב שהסתובבו אליו בטריטורייה. אימני הייתה יצאת לתלויות כביסה עם מקל גדול, מחשש פן צ'וצ'קו יקוף עליה ויפול אותה....

מעניין שכארור אורי ואני גרכנו בשכירות אצל רווה ואפרים הראל, לפני שבנוינו את ביתנו, היה גם אצל תרנגול גודל וצבעוני בחצר. צ'וצ'קו מספר שתים' הסתובב בגאוות ובקופיצה חזקה הפיל אל האדמה את ביתנו הקטנה, נועה. על זה נאמר "איך שגלאג מסתובב לו..."

AILOSTRACHIA

מאת נירה שטרן

אתILDOTI BILITI BINHALL, בסביבה יロקה שוקקת חיים ובעלי חיים. ברוב החצרות היו רפתות עם פרות דשנות, לולי תרנגולות ותרנגולי הודו. ורק אצלנו, בחצר הקטנה של DIR, בבית, לא היו בעלי חיים. אחותי ואני לא היינו מוכחות, וביקשנו מאבינו שיביא גם לחצר שלנו בעלי חיים, כמו לשאר החברים, כדי שיהיה גם אצלנו שמחה. יומם אחד נסע אבא למושבה כינרת והביא שלוש כבשים חמודות מהDIR הגדול של דוד יואב.

אין לתאר את השמחה והצלה של האחים ליברמן העצירות. יצאנו מיד לדיר עם חיליות, ותחלנו לנגן. כמובן שהכבשים לא התלוננו על הזיפים ועל איקות החלילים, ואנחנו המשכנו להנעים להן בנגינה.

ביןתיים, התעסקה עם הכבשים בDIR מצאה חן בעיני אבא שלנו, ומידי פעם הביא עוד כבשה או שתים, עד שהDIR היכל כשרים עד שלושים ראש. עברו אביו זה היה תחביב נחמד, שמילא אותו בשמחה וסיפק לו תעסוקה בשעות הפנאי. אנחנו, הרגשנו שווות ערך בין החברים. צ'וצ'קו הילך בחוויות מחוי הכבשים. שפתחנו את דלת הבית שפונה לחצר, הכבשים היו פוצחות במקלה עלייה, כשההברה "מַהְהָה" נשמעת בצלילי בס, אלט וסופרן. היה חשוב לא לפתח את הדלת בין שתים לארבעה, בה החקלאים נהים (למרות שאיןם יקרים).

אבי היה מקפיד לצאת לדיר בבורק, לפני העבודה, כדי להאכיל את הכבשים, ורק אחר הצהרים, לאחר המנוחה, הון קיבל ארוחה שנייה ואחרונה. בעבר, כשחדלנו את האור בDIR, שוב פצחה המקהלה במגאון עשיר של צילילים עמוקים ומסתלסים, וגם בצלילים דקים וצפצפניים. עד היום אני מצלילה להקות את צלילי הפעיות יפה למד...>.

לקראת הקיץ, כששכבת הצמר המחכם שלגוף של הכבשים כבר הייתה עבה, הגיעו הגוזד מהכפר השכן, מזרuib. אבא שלוי היה נכנס לדיר, תופס את אחת הכבשים ומוציא אותה לתספרות. בתגובה מiomנת היה הגוזד תופס ביד את אחת את

צילום עופרי בראל

צ'יפ שבה הביתה

מאת אורו שחם

לפנינו סיפור על קנאתה הבוערת של כלבה שענתה לשם צ'יפ, גרה בזאות ולא בחסד מה שניהם רבות בדירתה ב'כפר'

קשה, וחתול, שנשא את השם אדולף, והוביל אל הדירה בה היא גרה. נציג כי שמות בעלי החיים, האנשים והמקומות המופיעים בסיפורנו הם בדיומי, וזאת כדי שלא על דעתם של הגברים הרעון להגיש תביעה פרטית, יציגות או פלילת. נסיף ונדגש, שמלבד השמות כאמור, הסיפור כולל אמרת העיר כפר קשייש, מוקפת במושבים ובקיבוצים. באחד מיישובים אלה, אשר נקרא לו 'שדה-תלמידים', גרה משפחת גראנט והה בת צערה בשם דקל. בצעירותה, חילקה דקל עיתונים ועד טרם הנז החמה בשכונות של כפר קשייש. באחד מסיבובי החלוקת, גילתה דקל גורת כלבים מסתובבת אבודה ברחובות של קרת. ליבה לא אפשר לההתעלם מהגורה והיא אספה אותה אל חיקה, והביאה אותה באהבה רבה אל ביתה שבכפר. הגורה זכתה לשם צ'יפ.

לימים, בגרה דקל ובערבה להתגורר בעיר השכונה כפר קשייש, כארבעה קילומטרים מהכפר בו נולדה ומחביטת בו גדרה. אינה הלכה גם צ'יפ. באחד מטיוליה של דקל עם צ'יפ ברחובות העיר, גילתה שני גורי חתולים מייללים ועדובים בתוך גל אשפה. גם במרקלה זה, נאספו החתולים אל ביתה. אחד החתולים מת בעבר ימים אחדים, ואילו הנטור חיפורח, ומסיבות שונות זהה לשם אדולף. מציאותו של הנ'ל בסביבה הטבעית של צ'יפ לא מצאה חן

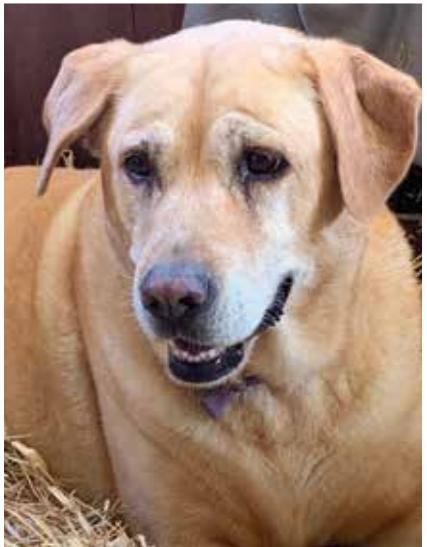
AILOSTRACHIA

סוזי של משפחת יבין פרטל עם בן אומצה לפני שנה.

ברי של משפחת יבין פרטל
מקף על שלוש רגלים בשלג ואין סיכוי
שתשיגו אותו ביריצה.

ולוה - כלבת פרא אמיתית
של משפחת וייסברג

באזיל החתול של אורנה

אוליבר (אולי) אומץ ע"י משפחת סגל
יש לו נפש משפחתית מאוד, והוא חייב
להיות בחברה כל הזמן.

דמקה של נתן הרניק
יופי מלכוטוי

ווקי של שרה בוגן
ומביא הרבה עסן לחיננו.

חתול של משפחת לבייא
החתול היפהפה הזה נעלם, לצערנו.
מדובר שמייצא בקרוב.

חתול במנוחה
צילמה שרה בוגן כחובבת צילום אשר
מחפשת מצלבים מיוחדים.

חומוס של דורן חיים
חתול קטן וחמוד שאספנו מהשדרה
ואימצנו בחום. הוא אוהב לקפוץ, לשחק
בכדור ובתויפת, והכי הוא אוהב לגרגר
ksamלטפים אותו.

תוכירוק
צילם דותן ריס

לייל של יובל אמרי
כלבת שיצו. היא הצצעע של הבית

הכלביה של אמיתי ריס
הכלבים נוסעים אליו לכל מקום.

פנדת שנפטרת וכות זוגו צ'ס
של מיקה מאי ועמית גולן

גורו של משפחת וייצמן
כשהיה צער היה קופץ על פגשי רכבים,
כיהם אחד הכלבים הזקננים במושב,
הגע לגיל 120 לפ"ז חוי כלב,
ועדיין בכושר, צעד בשדות דרך קבע,
ונקווה שעוד שנים רבות לפני.

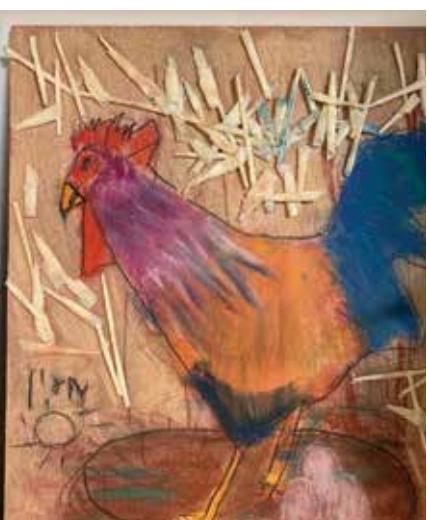
בלה האהובה של משף' ריס
בלה הלכה לעולמה בחג סוכות האחרון
בגיל 11 שנים.

לקט תמונות של חיות שדה ורבורג

לפניכם لكمת תמונות שקיבלו מכם. תודה לכל מי שצילם, שיתף ושלח.
קיבלו המונח תמונות מקסימות. מצערנו, ولكن לא היו באיכות (טכנית) ראוייה להדפסה ולא יכולנו להשתמש בהן.

ילדים יוצרים חיים

מאות ליאת בריגל-שגיא - חוגי אמנות בשדה ורבורג

בחוגי האמנות שלנו יש דגש גדול מאוד על יצירה מתחום עולמו של הילד, لكن ציור ופיסול של חיים מלאו
אתנו לאורך השנים בחוגים.

החיות יכולות להיות ריאלייטיות או פרי דמיונם של הילדים.
טכניקות אינן אנו עובדים בחוג הן מגוונות. לדוגמה, בשיעורים האחרונים הילדים בכתות ד-ז יצרו ציור

חיות עם קרני מסקינטייפ, אשר חיקו משיכות מכחול וcrc יצרו את דימוי החיים שבחרו.
בהמשך צבעו בצבעים מים וגירום את הרקע.

אנו גם מפסלים חיים מהימר, עיסת ניר, פלטילינה או חומרים מן הטבע.
לפעמים יוצרים מתחום התבוננות או מהדמיון, בצבעים מגוונים כמו פחם,

גירים, אקריליק, צבעי מים או די בהתקام לבחירתיהם.
פעמים ורגש אותו בכל פעם מחדש, לראות את רגשותו של הילד
משתקפים בחיים שבחר ליצור.

דניאל:
"בחרתי חתול. זאת חייה שניי מאוד מתחברת אליה ואני
חוושבת שהיא מאד יפה".

מעין:
"בחרתי בתרגול מפני שאני אוהב את הנצחות היפות
והמרשים שלו"

עד:
"בחרתי בינשוף. זאת חייה עצמאית והוא מסתובבת
בלילה. יש לה נצחות יפות".

תמר:
"בחרתי בתרגול כי הוא חייה יפה. עם צבעים יפים".

לעכוד אֶחָד ייְהוָה!

